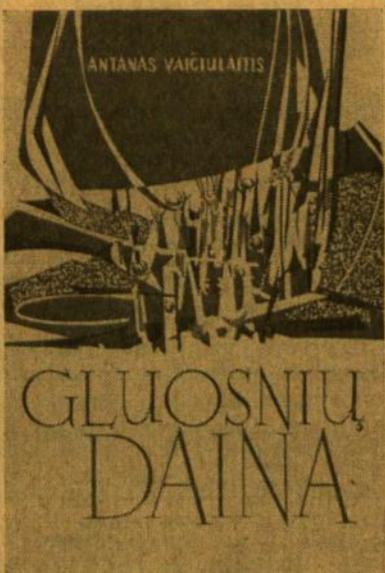

SUKAKTIES METŲ DERLIUS

Rašytojo šešiasdešimtmetį atžyminti knyga

Antanas Vaičiūlaičis, **GLUOSNIŲ DAINA**. Padavimai. Iliustravo Telesforas Valius. Išleido Juozas Kapočius 1966 metais. Knyga 128 psl., 8x5 1/2 inč. formato, kaina \$2.50, gaunama ir "Drauge".

RIMVYDAS ŠILBAJORIS

Antano Vaičiūlaičio knygos viršelis, pieštas Telesforo Valiaus

Naujai išėjusioj Antano Vaičiūlaičio knygoj "Gluosnių dainoj" surinkti padavimai įdomūs savo struktūra. Pats jų žanras, atstovaujantis kažkokią pusiau-kele tarp pasakos ir "pasakojimo" — apysakos, reikalauja iš autoriaus surasti vieną kurią mintį, arba struktūrinį principą, galintį pereiti iš tikrovės į fantaziją ir vėl atgal, prisilaikant tos pačios įvykių priežastingumo logikos ir tų pačių vidinio pergyvenimo dėsnų. Autorius šį uždavinį sprendžia keliais būdais, dažniausiai labai sėkmingai. Pirmam rinkinio padavime "Dievo avinėlis" minties ir struktūros centre kaip tik ir stovi avinėlio figūra, perduota keliais pavidalais. Visų pirma matome lyg ir perkeltos prasmės avinėlį — romų, švarų elgetą Simaną Daubrij, priklydusį pas žmones Kūčių vakarą. Pati šventės prasmė kviečia galvoti apie Dievo Avinėlį, tą naktį gimusį. Tuo tarpu gausiai krinta švarus, minkštasis sniegas, saktum, vilna, o iš kiemo bernas pirklion atsineša ką tik gimusį mažytį ėriuką. Kaip Daubriui, taip ir ėriukui pakojama miegoti šiaudų — lyg prakartėlėj. Jau atėjus vakarui, Daubrys žiūri į sienoj kabantį švento Kristupo, ėriuku nešino, paveikslą, ir tada gimsta Kalėdų legenda apie piemenėlių atneštą Betliejun ėriuką, kuris niekad nepaseno ir mirė tik kartu su Kristumi, kad paskui prisikeltų mūsų širdyse. Էriukas kambary, paveikslas, pasakoj ir sudaro temos tęstinumą, lygiai tinkantį ir aprašomai tikrovei ir fantazijai. Autorius vartoja dar ir pagalbines priemones sustiprinti bendram temoms vienu iš pūdžių. Baltas krintantis sniegas kartojasi padavime dar ir kituose vaizduose. Legendinė daly yra tankios žvaigždės, atrodytų, apsnigusios medžių šakos, ir dideli, balti kaip sniegė angelai. Yra ir vienvėdis mintis. Daubrys, vienišas, prisiglaudęs pas žmones; lygiai taip ėriukas, naktį vienišas rado prieglaudą pas berniuką. Tuo tarpu lėtas, ramus pasakojimo būdas apgaubia skaitytoją tyliu švenčių nuotaika.

Tas patį kalėdinis sužetetas sudaro pagrindinius struktūros rėmus ir padavime "Benvenuto di Giovanni pristato mecenatui

savo paveikslą". Tema čia jau intelektualinio pobūdžio: dailininkas, pristatydamas paveikslą, kartu išsako ir savo kūrybinį tikėjimą. Užtat ir paveikslas vaizduojama ne pats Kristaus gimimas, o simboliškas žmogaus proto tam įvykiui nusilenkimas: Trijų Karalių, taigi, išminčių, kelionė į Betliejų su dovanomis. Pats di Giovanni kūrinyje yra dovana vienuolynui, užsakyta pirklio ir įkvėpta mėlynų jaunos mergaitės akių; tuo būdu turime vėl tris žmones, kurių dėka paveikslas atsirado, lyg tai būtų trys naujieji karaliai, o tai ir sujungia Evangelijos padavimą su aprašomo momento tikrovei ir logiškai tęstinumą. Iš čia išplaukia ir kiti sugretinimai. Sienos mieste ką tik įvyko iškilminga švenčių procesija, kuri tada kartojasi puošnioji trijų išminčių procesijoj paveikslė. Iš kitos pusės, paveikslas ant ram plane vaizduojamas dovanų įteikimas atsišviečia pačiam kūriniui įteikime, apie kurį autorius ir rašo: Gaunasi lyg ir du temos aspektai — dangiškas ir žemiškas, kurie savo ruožtu randa aidą paties dailininko gyvenime: pirma pasiūlytiam darbe, o paskui — smuklėje, prie duonos ir vyno. Pati pagrindinė situacija tuos du aspektus irgi patvirtina, nes gi kūrėjas, dvasios žmogus, kalbasi su pirkliu, žemiškų gėrybių meistrui.

Sitokia simetriška padavimo struktūra išlaiko pagrindinę jo mintį, kuri čia perduota lyg būtų nupiešta paveikslu turinys, t. y. tam tikrų kūrybos principų išsikūnijimas. Dailininkas sako, kad davęs paveikslui "dėsnį, tvarką, grožį ir tiesą". Dėsnis — tai senas klasikų tikėjimas, kad kūrėjas privalo sekti didžiųjų meistrų pėdomis, įsijungdamas į jų palikimą ir savo išradingos vaizduotės rezultatus. Tvarka — du paveikslu planai "pagal veiksmo ir linijos prigimtį ir pagal fantazijos žaismą". Grožis glūdi "kūriniui ramiam iškilume, dažo tauriame kuklume, linijų ir proporcijų gracijsėje ir visų šių dalių vienybėje bei judesyje". Šią aprašymą nuosirdžiai norisi pakartoti ir kaip paties Vaičiūlaičio kūrybos taiklią charakteristiką, nes, iš tiesų, visi šie epitetai tinka ir jo padavimų knygai vertinti. Čia ne tik di Giovanni credo, bet, atrodo, ir paties

autoriaus troškimai, o jeigu taip, tai skaitytojas, stebintis jo darbą iš nesuinteresuotos perspektyvos, gali autoriui užtikrinti, kad jis savo tikslą labai didele dalim yra pasiekęs. Užtat tikime mes ir jo meilei "menui, amžinam, ilgesingam jo šauksmui, keistam nerimui ir nirtėjimui", kuris kategoriškai reikalauja išsipildymo.

Dar vienas struktūros principas, kurį galima įžiūrėti beveik visuose šios knygos padavimuose, yra tam tikras vaizdinio ir emocinio refreno ritmiškas pasikartojimas, savotiškai suskirstantis kūrinių lyg ir į eilėraščių posmus. Pavyzdžiui paimsime padavimą "Žvejų duktė Banguolė". Pati fabula persunkia poetiškos legendos nuotaika jau vien dėl to, kad joje glūdi užslėptas "Eglės, žalčių karalienės" prisiminimas. Žuvėdas Sigurdas pagrobia žvejo dukrą Banguolę ir nusiveža į Visby salą, padarydamas ją savo žmona ir savo vaikų motina. Jeigu mes "Eglės" pasakojimą mėgintume rasti kokį nors istorinį atitikmenį (o jis, tikriausiai, buvo nes ta pasaka žymiai skiriasi nuo šiaip jau per visas tautas

(Nukelta 1 2 psl.)

Antanas Vaičiūlaičis

Nuotrauka Vytauto Maželio

REIKIA NE TIK KURTI, BET IR PADARYTI

Adolfas Valeška apie Alfonsą Dargį ir dailės problemas aplamai

Standard Federal Savings patalpose Chicagoje (4192 Archer Ave) balandžio 8 d., atidarant **Alfonso Dargio** tapybos parodą, platesniu žodžiu dailininko kūrybą ir šiądieninę lietuvių meno ugdymo problemą aptarė dail. **Adolfas Valeška**. Jo minčių atpasakojimą čia pateikiame ir mūsų skaitytojams.

Žiūrint giliausias kūrybos esmės, gali susidaryti įspūdis, kad pinigais ir menas yra du nesuderinami dalykai. Bet, štai, šiandien matome lyg ir paradokso: įstaigoje, kuri kaip gali atrodyti, domisi tik bizniu, atidaroma Alfonso Dargio tapybos paroda. Kiekvienu atveju tačiau yra atsavadęs. Šitokiu žmogumi šitoje vietoje yra Stasys Baras. Jo rūpesčiu turime progos šiandien gėrėtis čia ir Alfonso Dargio darbais.

Aplamai, kultūra tada žydi, kada visuomenė jos apraisho domisi, kada menas, muzika, literatūra nėra jai tušti žo-

džiai. Tamprus visuomenės ir kūrybinio rezultato santykis ir yra kultūros klestėjimo sąlyga.

Šį vakarą čia regimas Dargis yra didelio masto dailininkas. Jeigu jis būtų prancūzas, daug knygų apie jį būtų prirašyta. Tai tvirtinti verčia šioji ir anksčiau matytos jo darbų parodos.

Pastarojo dešimtmečio Dargio kūrybą galėtume skirstyti į kelis periodus. Ankstesnieji jo darbai krito akin būdinga litografinių dažų technika. Bet aplamai, visuos jo kūrybos perioduos sunku būtų įprastiniu žodžiu aptarti Dargio tapybos techniką. Tačiau, žiūrint įmantrios ir sudėtingos technikos, Dargis niekur neperanda spalvos ir stiliaus pajautimo.

Bendrai, Dargis yra stilistas. Ir čia jau nesunku susidaryti jo charakterio vaizdą. O savoj charakterio turėjimas dailininkui yra pats pagrindinis dalykas. Meno istorija domisi tik tokiais charakteringais, originaliais, novatoriais dailininkais.

Kai kurie Alfonso Dargio paveikslai tapyti ant japoniško šilko, kiti ant ryžių popieriaus. Ta-

pyti aliejiniais dažais. Tačiau reikia pagalvoti, kaip Dargis šitokiomis priemonėmis išgauna tokius spalvingus tonus. Tai jau yra didelio žinojimo ir didelio darbo rezultatas.

Aplamai, menas nėra, kaip kartais linkstama manyti, vien tik lakštingalos giesmė. Konkretiai menininkui reikia ne tik kurti, bet ir padaryti. Todėl visi privalo ir čia daug dirbti. Kitokių išimčių mažai pasitaiko. Prisimintina, kad ir literatūros genijus Goethe labai kietai ir sunkiai prieš rašomojo dalyko dirbdavo. Reta išimtis buvo jo kiek jaunesnis amžininkas Schilleris, kuris rašė labai lengvai ir spausdindavo beveik rankraščio netaisės. Tuo tarpu mūsų Dargis daug dirba, bet ir žino, ką ir kaip padaryti, o jo tapyboje kokio nors atsitiktinio pripuolamo sunku berasti.

Dargio darbų koloritas daugiausia yra pilkas su įvairiais niuansais. Toks koloritas nebūtinai yra būdingas lietuviui. Šiaip lietuviai mėgsta gana ryškias spalvas. Tačiau M. K. Čiurlionis visuomet buvo pilko kolorito dailininkas. Šia prasme jam

Kertinė Parastė

KO VERTA LIETUVIŠKA KNYGA?

Kiek anksčiau šioje vietoje kalbėjome apie knygą kaip apie šviesuolio, arba inteligento, požymį. Kyla klausimas, kaip yra mūsų visuomenėje. Kokių žmonių mes daugiau turime — knygų skaitytojų šviesuolių ar knygų neskaitytojų tamsuolių? Mūsų leidžiamų knygų tiražai ir ypač jų išpardavimo kiekis vargiai rodo mūsų visuomenės šviesumą. Bet čia kai kas pasakys, kad lietuviai skaito ne vien lietuviškas knygas, kad mažas lietuviškos knygos pareikalavimas rodo jų menkumą, neįdomumą, kad mums trūksta ne lietuviškų knygų skaitytojų, o gerų lietuviškų knygų rašytojų ir t. t.

Į tai atsakant, reikia truputį šnektelti apie lietuvišką knygą. Prieš keletą metų jaunas studentas Margis Matulionis Los Angeles lietuvių menininkų (ar kaip jie ten vadinasi) klube padarė priekiaštų lietuvių literatūrai, padėjuodamas, kad lietuviai neturi Homero, Šekspyro, Goethės masto rašytojų ir dėl to lietuviška knyga neįdomi ir neskaityta.

Pirmiausia į tai tenka atsakyti, kad mes turime ne menkesnę literatūrą, negu graikų epas, negu vokiečių ar suomių epas. Tik epo vietoj mes turime lyrikos. Tai mūsų gražiosios liaudies dainos, pradėjusios žavėti Vakarų rašytojus nuo pat 18-ojo amžiaus. O tų dainų mes turime daug, ir tai už milijonus nenuperkamas turtas. Jos ir šiandien tebežavė pasaulį. Mūsų liaudies dainos nė kiek ne menkiau išreiškia mūsų tautos dvasią, negu graikų epas graikiškąją. O ir mūsų epas, kuriam atstovauja Kristijonas Donelaitis, susilaukė gražaus įvertinimo visame pasaulyje, kai tik jis buvo pateiktas gerais vertimais.

Bet iš Margio Matulionio priekiaštų atrodė, kad jis pasigenda mūsų literatūroje gilios minties veikalų — tokių kaip Dantės ir Šekspyro, Goethės ir Dostojevskio. Čia galėtume

ir sutikti, kad mes dar tokių minties galiūnų savo literatūroje neturėjome, bet tai dar nesudaro pagrindo save nuvertinti. Tokios įžymybės kaip Šekspyras ir Goethė pasirodo gal vienas per tūkstantmetį kurioje nors tautoje, bet tai nereiškia, kad visa kita literatūra šalia jų yra nevertinga ir neįdomi. Todėl ir mūsų literatūra, kad ir nebūdama šekspyrinio lygio, turi daug ko įdomaus, ko nerandame kitų tautų literatūroje.

Čia dar verta pažymėti, kad kultūriškai esame dar labai jauna tauta, kad sąmoningai savo tautinę kultūrą kurti pradėjome tik 19 amžiaus pabaigoje ir kad dėl to neturime stipraus pagrindo sau priekiaštauti, kad neturime to, ko kiti susilaukė tik per daugelį šimtmečių. Mūsų tauta kultūriniai atžvilgiai dar jaunuolė. Bet ji auga, bręsta, darosi kaskart kūrybingesnė ir su laiku pasireikš ne menkesniais kūrybos vaisiais, negu jos masto kitos tautos.

Tačiau svarbiausias dalykas šiame rašinyje dar nepasakytas. Būtent, nepasakoti kokia lietuviška literatūra bebūtų, lietuviams ją skaityti reikia dėl to, kad ji sava. Parafrazuojant "Aušros" motto (žmonės nežina savo istorijos yra kaip vaikai), galima sakyti, kad žmonės, nepažįstą savo tautos kultūros, jos literatūros, neskaitytą jos žmonių rašomų knygų, yra tamsuoliai. Kai kultūringų tautų mokslininkai stengiasi atskleisti net ir seniausius, primityviausius tautų bei žmonių palikimą, tai gali būti neįdomus kultūringam žmogui savo tautos kultūrinis žinojimas? Čia tegalima priminti kiekvienam kultūringam žmogui suprantamą 4-ą Dekalogo įsakymą (gerb sa-vo tėvą ir motiną), kurio patsnė prasmė yra tokia: gerbk savo tėvų protėvių palikimą. O tai reiškia — pirmiausia ji pažink.

L. D.

artimas yra ir Dargis. Aplamai, šiais laikais meno pasaulyje nekalbama apie koloritą. Matissui, sakysime, grynoji spalva svarbiau negu forma. Dabar daug kur dominuojanti juoda spalva yra neabejotinai germanų tautų įtaka. Ankstesnioji Dargio kūryba pasižymėjo gana ryškio- mis spalvomis. Bet vėliau, tolydžio vis pilkėdama, ji pasiekė gana įdomų rezultatą, kurį mes čia šiandien su pasigėrėjimu stebime.

Dargis nėra dailininkas abstraktistas. Tiesa, savo tapinių formos jis ima iš gamtos, bet paveikslas jas pateikia jau transformuotas. Kiekvienas Dargio paveikslas kažką sako. Tuo tarpu tikras abstraktistas kaip tik siekia nieko nepareikšti. Gi Dargio kūryboje kiekvienas galime rasti kažkokį paslaptinę, bet tikrą gyvenimą.

Kyla čia klausimas ir dėl lietuvių dailės plačiamame pasaulyje aplamai. Jei Dargis būtų li- ketus Lietuvoje, be abejo, šiandien jis būtų kitoks. Svetur gyvenant, kontaktai su plačiuoju pasauliu daro didelės įtakos. Šia

proga tektų dar prisiminti, kad normalusis, kitose tautose jau seniai įprastas meno gyvenimas mūsųose prasidėjo tik su nepriklausomybės atgavimu. Taigi, galima sakyti, vos prieš 50 metų. Per 50 metų išsiugdyti tautai tokį meno reprezentantų būrį nėra lengva. Bet mes jį turime. Ir tai yra be galo didelis atsiekimas.

Tik gaila, kad savaiminė ir laisva meno raida okupuotoje Lietuvoje šiuo tarpu yra suvaržyta. Tačiau pastebime, kad ir už geležinės uždangos dailininkai mėgina pradėti tapyti moderniškai. Žinoma, kryptį čia galima šiaip taip pagauti, bet juk svarbu paties kūrinio vertė, o ne krypties pobūdis. Gi be laisvės nėra ir kūrybos. Šia prasme senieji mūsų dievdarbai buvo laimingesni, nes jie galėjo drožti, ką tik norėjo ir kaip tik norėjo.

Kas tačiau sukuria lietuvių dailininkų laisvajame pasaulyje, su laiku bus didelis kapitalas visai lietuvių kultūrai. Turime savo tarpe tapytojų ir gra- suliu daro didelės įtakos. Šia

(Nukelta 1 2 psl.)

Šiame numery:

- Ko verta lietuviška knyga?
- Nauja Antano Vaičiūlaičio knyga.
- Reikia ne tik kurti, bet ir padaryti.
- Ar galima pamiršti šiaulių tautą?
- Jean Cayrol modernių rašytojų tarpe.
- Jean Cayrol eilėraščiai.
- Ispanų rašytojai 1967-šius metus pradėdant.
- Prof. Prano Kuraičio paminėjimas.
- 1966 metų geriausias filmas.
- Nauji leidiniai.
- Akademinei prašvaistė.

Alfonso Dargis

Triptikinė kompozicija

AR GALIMA UŽMIRŠTI ŠIAULIŲ TEATRĄ?

Nedylančių atsiminimų pluoštas

Reikia pradėti, būtinai reikia pradėti. Tiek daug apie tai galvota. Nors nesijaudinu dėl to, kad kažkodėl primiršti norėjau. Tačiau, perskaičius vieną - kitą straipsnį žurnaluose ar laikraščiuose, tas reikalas atgyja ir iškyla į sąmonės paviršių klausimas: kodėl rašoma daug straipsnių apie teatrą, pastatymus, apie režisierius ir aktorius? Tad kodėl iki šiol niekas neparašė apie skrajantį Šiaulių Valstybinį teatrą, t. y. Kauno Valstybinio teatro atžalą. Jis buvo įsteigtas Šiauliuose 1931 metais, 1935 metais buvo nukeltas į Klaipėdą, ir vėl (vokiečiams Klaipėdą užėmus) sugrįžęs į Šiaulius. Grįžo, nustojo viso savo turto, kurio jau nemažai buvo įsigijęs, pvz. projektorių, daug kostiumų, perukų, dekoracijų ir kitokių teatrinio inventorių. Teatro direktorius, negavęs Švietimo ministerijos įsakymo iš anksto išgabenti įvairių teatro turta, nesiryžo imtis priemonių jam apsaugoti. Naciai visą turta konfiskavo. Skrajojantis teatras, atsidūręs Šiauliuose, turėjo pradėti viską iš naujo. Tasa teatras buvo pripažintas stipriausiu ir pažėgiausiu teatru nepriklausomoje Lietuvoje.

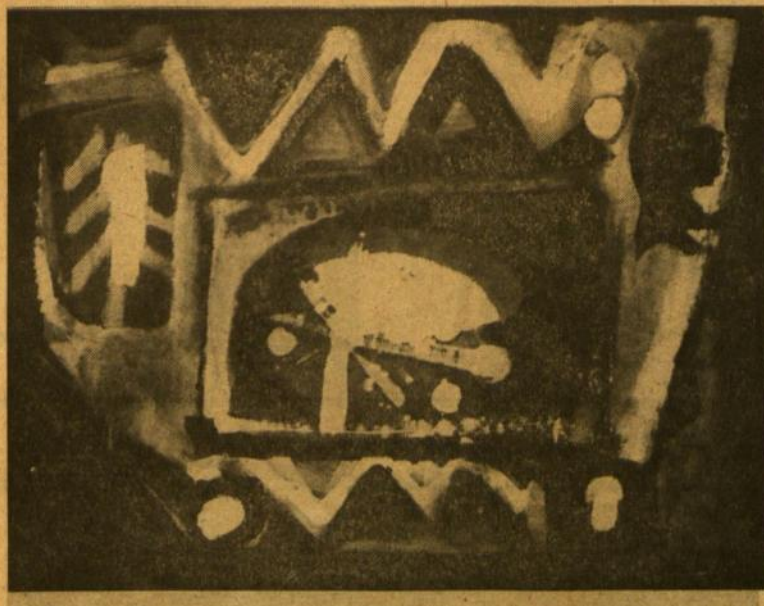
Bandysiu parašyti nors suglaustai to teatro apybraižą. Teatras buvo sukomplektuotas iš jauniausių aktorių, baigusiu Kauno Valstybės teatro Dramos mokyklos pirmąją laidą ir dirbusių 1-2 sezonus Kauno teatre, ir iš jaunųjų aktorių, baigusiu Dramos mokyklas kitose valstybėse.

Galvoju, kad nepaminti teat-

ro, kuris nuveikė tokį didelį, kultūrinį darbą ir tokiose sunkiose sąlygose (kada Kauno teatras dirbo normaliose sąlygose) būtų didelė skriauda ir neteisybė jo kolektyvui. Reikia žinoti, kad Šiauliu, o paskui Klaipėdos teatras, vaidino ne tik savo nuolatinėje buveinėje, bet aplankydavo didesnę pusę Lietuvos. Jis taipgi nuvykdavo su gastrolėmis net į Latviją - Rygą, Mintaują, Liepoją ir Daugpilį. Kelis kartus buvo nuvykęs į laikinąją sostinę - Kauną. Darbo buvo daug, o aktorių per mažai. Su kiekvienu veikalui reikėjo dirbti ir intensyviai dirbti. Repetacijos ir vaidinimai, ir vėl repetacijos, ir vėl vaidinimai. Tiesiog neįsivaizduojama, kad toksai teatras iškrystų iš Lietuvos teatrų istorijos.

Dalis teatro aktorių dabar gyvena JAV, kita dalis liko okupuotoje Lietuvoje. Yra buvusiu aktorių, vaidinusių vieną, kelis ar keliolika sezonų, vėliau pasitraukusių ir nutraukusių ryšius su teatru. Čia Amerikoje esama tokių, kurie išbuvo teatre nuo pat pradžios iki galo, t. y. iki pasitraukimo iš Lietuvos. Yra daug gyvųjų žiurovų, lankiusiu teatrą. Jie išblaškys šiam krašte, bet jų yra, tur būt, nemažai.

Oi, daug publikos lankėsi. Ne tūkstaniai, bet šimtai tūkstanių. Teatro kolektyvas išvykdavo iš Šiaulių dažnai keletai savaitių. Vaidindavo didesniuose miestuose, bet taip pat vaidino tokiuose mažuose miesteliuose kaip Darbėnai, Pakruojis, Žeimelis, Pasvalys. Į ten tekdavo baladotis siauruoju geležinkeliu.

Alfonas Dargis Kompozicija

Ten niekad nebuvo atsilankęs joks teatras. O kaip ten reaguodavo publika! Tur būt, buvo tokių, kurie pirmą kartą matė teatrą, pirmą kartą žiūrėjo į vaidinimą, kaip į kažkokį dyva. Nepakaktų pasakyti, kad salės buvo perpildytos žiurovų. Ne tik sėdimos ir stovimos vietos buvo užimtos, bet atrodė, kad ant sienų, net ant lubų, kažkaip kabėjo žmonės. Vaikučiai stovėjo prie pat scenos, atsirėmę į rampą, ir kuždėdavo per visą vaidinimą. Kai kur patalpos buvo neblogos, pvz. naujai pastatytuose klubuose. Bet buvo tokių mažyčių patalpų, kur dviems ar trimis aktoriams jau buvo ankšta scenoje, ypatingai tada, kai buvo dėvimi stilingi drabužiai - krinolinai. Tada reikėjo saugotis, kad neužkliudytum kitos aktoriams.

Naudojom ir tokias patalpas, kur užscenyje nebuvo vietos grimoitams ir rengtis. Reikėjo tai atlikti privačiuose butuose. Ir paskui per sniegą ar purvą bristi į teatrą. Buvo net ir tokių, kur scena buvo antrame aukšte. Aktoriai turėjo kopėčiomis užlipti į sceną, o pertraukus metu, norint atsivėsinti ar šiaip koku būtinu reikalui išlipti užkulisin, reikėjo nultipti į teatro kiemą. Buvo vėl tokių, naujai pastatytų patalpų, kurių tinkas nebuvo dar galutinai išdžiūvęs. Žiemos metu, prieš pat vaidinimą užkurdavo krosnis. Dūmai verždavosi į salę, nuo sienų varėdavo vanduo. Aktoriai, drebėdami nuo šalčio, rydami dūmus, turėdavo grimoitais ir rengtis. Yra buvę net tokių šaltų patalpų, kad išeidami į sceną, nors kalendavome dantimis, bet prisiversdavome,

kiek galima, apvaldyti drebulį, nes veikale buvo vaidnuojama karšta vasara puikiame kurorte, kur reikėjo skėčiu gintis nuo karščio. Taip pat teko vaidinti pienuos patalpose (ten buvo įrengta laikinė scena). Patalpa buvo tik sėdimos ir stovimos vietos aktoriams galėjo stovėti scenoje, o aukštesnio ūgio, čia pat turėjo keisti mizanscenas - privalėjo sėdėti, nes, jei tektų asistuoti, tai žiurovai nematytų aktorių galvų. Vieną kartą teko vaidinti net daržinėje. Vėl kažkokiam miestelyje, jo vardo negaliu atsiminti, teko grimoitais privačiuose namuose, o į sceną eiti per atvirą aikštę. Žmonės sekė paskui ir apžiūrino. Vakarai ir paugliai bėgo paskui, šaukdam: "Žiūrėkit! Cirkas atvažiuo!"

Tie vaidnai parodo, kokios buvo sąlygos teatro darbui. Tekdavo ne tik vaidinti, bet buvo kasdien ir repetuojama. O kur? Visur, kur tik buvo galima. Kol vyko skaitymo periodas, tai pakakdavo vagonų. Ministerija buvo davusi teatru du vagonus - pirmos ir antros klasės - aktoriams ir personalui, ir du prekinį - dekoracijoms. Bet kai prasidėdavo mizanscenų ieškojimas, tai kartais tekdavo repetuoti net stoties bufete. Tuo metu, sustojus traukiniui, kažkoks keleivis įbėgą į bufeta, užsisako greitosiomis stikluoką ir užkandą, o aktoriai stengiasi atrasti vidinę tūną, o ne "kūno virpėjimą", kaip vienas kritiridami dūmus, turėdavo grimoitais ir rengtis. Kartais koks gerasirdis stoties viršininkas užleisdavo kelioms valandoms savo kambarį. Eidavome į gimnazijos patalpas, jei jos

SUKAKTIES METŲ DERLIUS

(Atkelta iš 1 psl.)

ir laikotarpis klajojančių motyvų, tai ju turėtų būti ieškoma kaip tik ankstyvuose baltų santykiuose su skandinavais. Kaip ten bebūtų, Vaičiulaitis išdėsto veiksmo eigą ir atskirais gabaliukais, kurie palaidinti trumpų gamtovaizdžių ar nuotais aprašymų, ar suglaustų simbolių, tuo būdu pačiam veiksmui suteikdami emociją atspalvį. Aprašęs Bangulės vaikystę ir jos romantišką pažintį su žveju Meldučiu, jisai įterpia sakinį: "Juodu keliavo pamariais, o jiems dainavo jūros vandenai". Toliau: atvažiuoja Sigurdas, įsimyli, pirmą kartą nesėkmingai bando pavilioti Bangulę. Ir vėl seka emociinis refrenas: "Kai ji ėjo pagal jūrą, klykavo jai žuvėdros ir tyliai dūzgė nuo kopų žolė". (Tarp kitko, pastebėjime nuo "dainavimo" iki "klykavimo" išaugusių neramumą, įtempimą.) Kada Sigurdas pasiperša, refrenas susikaupia papuošalo detalei pranašaujancioj jos būsimą priklausomybę. Bangulė buvo davusi Sigurdui didelį gintaro gabalą; tuo būdu, kaip ir nesuprasidama, jisai lyg ir išreiškė jam savo priklausomumą. Dabar gi Sigurdas gražina jos gintarą, jau įdėtą ir savo darbo grandinėje, taip sakant, uždedamas savo valią ant jos likimo: "Toje grandyje, didele akim įstatytas į aukso lukštą, kaboją jošlos gintaras". Visas padovimas organizuojamas pagal šitą, gan subtilų, emociinio ritmo principą.

Galų gale, norisi paminėti ir dar vieną Vaičiulaitiui būdingą meninę priemonę, būtent savotišką perėjimą iš vienos būties kategorijos į kita, fabulai besivystant. Jau vienoj ankstyvesnėje (ne šio rinkinio) pasakoj žvėrių puota miške nejuočių pavirto į liaudies dainelę. Šičia padavime "Zvirblukas", mažytės miš-

ko parapijos klebonas su zakrastijonu kažkaip įgyja paukščių savybes, lyg tai būtų pakaitė tuos paukštėlius ir kitus miško žvėriukus, kuriuos jie išvarė iš apleistos girių bažnytelės, kada vyskupas nutarė parapiją atnaujinti. Paskutiniam rinkinio padavime, pagal tą patį principą, bet šį kartą visai rimtai ir tragiškai, partizanų likimas išsipildo kaip žvėris pūgos balsas miške, kuris tada pavirsta galingu ir skaudžiu miško brolių dainavimu, po jų mirties ir toliau skambančiu mylimo netekusios merginos dvasioje, kaip testamentas, kaip tautos gyvybės išlaikymo laidas.

Aplamai, Vaičiulaitio padavimai pasižymi jam įprasta formos elegancija, lietuviško žodžio tyrumu ir santūriai perduota, bet giliai prasiskverbianti emocija jėga. Kartais trumpai humoristinis, lengvas tonas neprivalo skaitytojui apgauti, nes autorius, save nei į pranašus, nei į tautos mokytojus nekeldamas, vis dėlto kalba labai rimtai apie svarbius dvasinio pasaulio pergyvenimus.

Šiaulių Valstybinio dramos teatro atidarymo metu, 1931 m., rugsėjo 23 d., kada buvo pastatyta Gocci tragikomiska pasaka "Princesė Turandot". Scenoje te spektaklio dalyviai su techniškoju personalu ir Kauno Valstybinio teatro dramos aktoriai ir režisieriai, o taipgi ir keli šiaulių miesto atstovai.

REIKIA NE TIK KURTI, BET IR PADARYTI

(Atkelta iš 1 psl.)

šiai jaunimo organizacijos ekskursijas su kompetingiu vadovu į kurį nors kiekviename didesniame mieste esantį meno muziejų? Mėgstame girtis savo gausiais profesionalais. Bet aukštesniuose kultūrinio gyvenimo klostuose mūsų nesimato. Mums netrūksta visokio parengiminio bruzdėjimo, bet trūksta šviesios kultūrinės ekspansijos.

Mus dezorganizuoja ir slėgia dar ir tai, kad negalime lig šiol visus kūrybinguosius dailininkus surinkti krūvon ir juos saviesiems ir pasauliui parodyti ir pirmas eiles.

Mūsų sąlygose čia privalome reprezentuoti ne tiek rezoliucijomis, bet konkrečiu darbu. Pagaliau kultūrinį nusiteikimą kiekviename žmoguje reikia ugdyti nuo pat mažens. Tuo tarpu ar daug, sakysim, kad ir dailės ugdymo yra mūsų vienokio ar kitokiose mokyklose? Ar surengia mūsų mokyklos ar buvo netoli stoties. Nerepetuodavome tik tais atvejais, jei buvo du vaidinimai. O tokių dienų pasitaikydavo gana dažnai. Iš ryto - moksleiviams arba kariams, o vakare - publikai. Tada, vienam vaidinimui pasiūgavus, pasiūgavome grimoitais ir kostiumuose laukti sekanciojo vaidinimo. Maitindavomės sumuštiniais. Jei buvo netoli valgykla ar geležinkelio stoties bufetas, prašydavome administracijos parūpinti šilto maisto.

Miestai nuo geležinkelio stoties buvo kartais gana tolokai. Po spektaklio pargabendavo mums arkliais. Kai kurie grįždavo pėsti. Pradžioje, kai teatras tik pradėjo gastroluoti, visur po vaidinimo visuomenė ruošdavo mums pobūvius. Tur būt norėdama susipažinti su aktoriais, pamatyti, kokie jie esą be grimo ir be teatrinų kostiumų. Priėmimai buvo labai nuoširdūs (Nukelta į 5 psl.)

Ofiso 735-4477; Rez. PR. 8-6960
DR. E. DECKYS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
SPECIALYBĖ - NERVŲ IR EMOCINIS LIGOS
CRAWFORD MEDICAL BLDG
6449 So. Pulaski Road
Valandos pagal susitarimą

Res. GI 8-0673
DR. W. M. EISIN-EISINAS
Akusherija ir moterų ligos
6132 Se. Kedzie Ave., WA 5-2670
Valandos pagal susitarimą. Jei neatsiliepia, skambinti MI 3-0001

Ofiso HE 4-1414; Rez. RE 7-6887
DR. B. GAIZIUNAS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
SPECIALYBĖ akusherija ir moterų ligos
2454 West 71st Street
(71-os ir Campbell Ave. kampas)
Val: kasdien 1-4 ir 6-9 val. vak.
Šeštad. 12-3 v. p. p.
Triedadieniai uždaryta

Ofiso tel. PR 8-2220
Namų - rez. PROSPECT 8-9081
DR. JANINA JAKSEVIČIUS
JOKIA
GYDYTOJA IR CHIRURGĖ
VAIKŲ LIGOS
2656 West 63rd Street
Pirmad. antrad. ketvirt. ir penkt. nuo 12 iki 3 v. ir nuo 6 iki 8 v. v. šeštad. nuo 1 iki 4 val.

Ofs. PR 6-6022; Rez. PR 8-6960
DR. E. JATULIS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
Bendra praktika
2815 W. 71st Street
Ofiso val: kasdien nuo 6 iki 9 v. v.; šešt. nuo 9 iki 12 val.; arba susitarus

Ofs. PO 7-6000; Rez. GA 3-7278
DR. A. JENKINS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
3844 West 63rd Street
Val: kasdien nuo 1-4 p. p. ir 6 iki 8 val. Triedadien. ir šešt. uždaryta.

Ofiso ir buto tel. Olympic 3-1581
DR. F. V. KAUNAS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
1407 So. 49th Court, Cicero
Val: kasdien 10-12 ir 4-7. Triedadien. ir šeštad. tik susitarus.

Ofiso 585-2525; Rez. TR 3-0281
DR. ALG. KAVALIŪNAS
VIDAUS IR KRAUJO LIGOS
5540 So. Pulaski Road
Pirm. antr. ketv. ir penkt. nuo 2-4 ir 6-9 ir pagal susitarimą.

Tel. RELIANCE 5-1811
DR. WALTER J. KIRSTUK
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
(Lietuvės gydytojas)
8925 West 59th Street
Val: pirmad., antrad., ketvirtad. ir penktad. nuo 12-4 v. p. p. 6-3 v. vak. Šeštad. 12-4 val., triedadien. uždaryta.

Tel. ofiso ir buto Olympic 3-4159
DR. P. KISIELIUS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
4938 W. 15th Street, Cicero
Kasdien 1-3 val. ir 6-8 val. vak. Išskyrus triedadienius. Šeštadieniai 12 iki 4 popiet

DR. IRENA KURAS
GYDYTOJA IR CHIRURGĖ
KODIKŲ IR VAIKŲ LIGŲ SPECIALISTE
MEDICAL BUILDING
7156 South Western Avenue
Pirmad., antrad., ketvirt. ir penkt. nuo 11 val. iki 1 val. p. p. ir nuo 4-8 val. vakare. Triedadien. nuo 11 val. ryto iki 1 val. p. p. Šeštad. 11 val. ryto iki 3 val. p. p.
Ofiso tel. RE 7-1168
Rez. tel. 239-2919

DR. MARIJA LINAS
AKUSERIJA IR MOTERŲ LIGOS
2817 West 71st Street
Telefonas HEMlock 6-3545
(Ofiso ir rezidencijos)
Valandos pagal susitarimą

Ofiso HE 4-7773; Rez. PR 6-4752
DR. A. MACIUNAS
CHIRURGAS
2858 West 63rd Street
Valandos: pirmad., ketv., 5-8 val. antrad. ir penkt. 1-4 val. Pirminėja tik susitarus

Ofiso HE 4-1818; Rez. PR 6-9801
DR. J. MEŠKAUSKAS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
SPECIALYBĖ VIDAUS LIGOS
2454 West 71st Street
(71-os ir Campbell Ave. kampas)
Val: kasdien 9-11 ryto ir 4-8 v. v. Šeštad. 9 v. r. - 2 v. p. p.

DR. A. PUSTELNIKAS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
Tel. ofiso PR 6-7800; Namų 925-769
SPEC. VIDAUS LIGOS
5159 South Damen Avenue
Valandos: 1-9 val. p. p. Išskyrus triedadieni

Tel. 423-2660
DR. E. RINGUS
RENTGENOLOGAS
9760 S. Kedzie Ave.
Val: pirmad., antrad., ketvirtad. ir penktad. 8 v. r. iki 9 v. v. Treč. ir šešt. 8 v. r. iki 3 v. popiet.

DR. ZIGMAS RUDAITIS
SPEC. ORTHOPEDIJOS LIGOS
2745 West 69th Street
Prieš Šv. Kryžiaus ligoninę
VAL: pirmad., antr., ketv., penkt. nuo 9 iki 11 v. ryto ir nuo 6-3 v. v. Šeštad. nuo 2-4. Triedadieniai ir kitu laiku susitarus telefonu.
Telef. REPUBLIC 7-2290

DR. ANT. RUDOKAS, Opt.
Tikrina akis ir pritaiko akinius. Keičia stiklus ir rėmus
4455 S. California Ave., YA 7-7883
VAL: 1 v. p. p. iki 8 v. v. kasdien. triedadieniai uždaryta; šeštadieniai nuo 10 v. r. iki 1 val. popiet.

DR. LEONAS SEIBUTIS
INKSTŲ PUSLĖS IR PROSTATŲ CHIRURGIJA
Ofisas 2454 West 71st St.
Val: antrad. nuo 2-5 popietu, ketvirtad. nuo 6-8 vak.
Ofiso telef. 776-2880
Rez. telef. PR 9-6730

DR. ALDONA ŠIMKUS
AKIŲ LIGOS IR CHIRURGIJA
PRITAIKO AKINIUS
15542 S. Cicero, Oak Forest, Ill
Kabineto tel. 687-2020
Namų tel. 839-1071
Vizitai pagal susitarimą.

DR. J. SIMONAITIS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
Adresas: 4255 W. 63rd Street
Ofiso tel. RELIANCE 5-4410
Rez. tel. GROvehill 6-0617
Valandos pirm. ir ketv. nuo 12 iki 2 v. p. p. ir nuo 7 iki 8 v. v.; antr. ir penkt. nuo 12 iki 2 v. p. p. ir vakarais pagal susitarimą.

DR. P. STRIMAITIS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
Bendra praktika ir chirurgija
Ofisas. 2750 West 71st Street
Telefonas 925-8296
Valandos: 2-8 v. v., penkt. 10-12 v. r., 2-3 val. vak. Šešt. 1-4 v. v. Sekmad. ir triedadien. uždaryta.
Rez. tel. WA 5-3099.

DR. VYT. TAURAS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
BENDRA PRAKTIKA IR MOTERŲ LIGOS
Ofisas ir rez. 2652 W. 59th St.
Tel. PROSPECT 8-1223
Ofiso val: Pirm., antr., treč. ir penkt. nuo 2 iki 4 val. ir nuo 6 iki 8 v. v. Šeštad. 2-4 v. popiet ir kitu laiku - pagal susitarimą.

Of. tel. HE 4-2123; Namų GI 8-6193
DR. V. TUMASONIS
CHIRURGAS
2454 West 71st Street
Pirminėja ligonius tik susitarus
Val: 2-4 p. p. ir 6-8 v. vak. Treč. ir šeštad. uždaryta

Telefonas 9-GROvehill 6-2823.
DR. A. VALIS-LABOKAS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
SPECIALYBĖ AKUSERIJA IR MOTERŲ LIGOS
2524 West 69th Street
Valandos: 1 iki 4 ir 6 iki 8 v. vak. Šeštadieniai 1 iki 4 val. Triedadieni uždaryta.

Tel. PROSPECT 6-9400
DR. ONA VASKEVIČIUS
(VASKAS)
GYDYTOJA IR CHIRURGĖ
6648 S. Albany Ave.
Val: pirm., antrad., ketv. 6-8 v. vak.; penkt. ir šeštad. 2-4 popiet. Kitu laiku pagal susitarimą.

Tel. ofiso PR 6-6446; rez. HE 4-3150
DR. F. C. WINSKUNAS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
3107 West 71st Street
Val: 2 iki 4 v. p. p. ir 7 iki 8 v. v. Treč. ir šeštad. pagal susitarimą.

Ofiso tel. 767-2141. Namų 636-4850
DR. PETRAS ZLIOBA
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
6449 So. Pulaski Road
Val: pirmad., antrad., penktad. 1-4 ir 6-8 v. v.; ketvirt. 5-3 v. vak. Šeštad. 19-3 v.

JEAN CAYROL MODERNIŲJŲ RASYTOJŲ TARPE

Žvilgsnis į prancūzų naująjį romaną

VIKTORIJA SKRUPSKELYTĖ

Prieš maždaug penkiolika metų Paryžiaus knygų krautuvės pradėjo pardavinėti romanus, kuriuos sunkiai suprato tiek skaitytojai, tiek literatūros kritikai. Vienas tokių miglotų ir nesuprantamų romanų autorius buvo Alain Robbe - Grillet. Jį pasikvietė, literatūros kritikai jau šitaip aiškino: Žiūrėk, tavo romanuose nėra jokios intrigos ir jokių įvykių; juose nėra įtikinančių veikėjų, psichologinės analizės; nėra jokių idėjų. Tavo romanai iš vis jokie romanai. Savo griežtiems kritikams Robbe - Grillet atsakė: "Jei mano romanai nėra romanai, tai jie yra naujieji romanai". Šiuo savo atsakymu Robbe - Grillet davė vardą visai naujai literatūrinei srovei, kuri šiandien Prancūzijoje yra pati svarbiausioji, perėmusi valdžią ir vyraujančią vietą iš egzistencialistinės krypties rašytojų.

Šalia Robbe - Grillet, šita, vadinama, naująjį romaną atstovauja Michel Butor, Nathalie Sarraute, Marguerite Duras, Amerikoje pagarsėjusi savo filmu "Hiroshima mon amour", Claude Simon, Maurice Blanchot, Samuel Becket, taip pat žinomas savo draminiams veikalams, Jean Cayrol ir daugelis kitų. Šie suminėti rašytojai viens nuo kito daug kuo skiriasi; jie tiek skiriasi, kad, tur būt, nėra tikslu kalbėti apie vieną literatūrinę srovę. Tačiau jie visi turi vieną, bendrą bruožą: jie atmeta tradicinį romaną, nesutikdami su jo grynai literatūrinėmis, technikinėmis priemonėmis, o taip pat ir su jame vyraujančia pasaulėžiūra, kuri ir yra literatūrinių priemonių pagrindas. Nathalie Sarraute, savo kūrybą aptardama, sako, kad ji savo romanų literatūron įveda įtarinėjimo periodą — l'ère de soupçon — viską įtardama, viską klausinėdama, daug ką atmesdama. Ja sekdami, kritikai naująjį romaną dažnai vadina atmetančiu, prieštaraujančiu, nepasitikinčiu, maištinguoju romanu.

Ką, iš tikrųjų, atmeta šie Robbe - Grillet, Nathalie Sarraute ar Michel Butor romanai? Pirmoje eilėje jie atmeta personažus, veikėjus tokius, kokie jie yra tradiciniame romane. Skaitant Balzaką, Flaubert, Tolstojų visada susidaro įspūdis, kad rašytojas mintyje turi savo veikėjų modelį ir, romaną rašydamas, bando šį modelį - personažą pristatyti, aprašydamas jo fizinę išvaizdą, jo aplinką, jo savybes ir būdo bruožus, leisdamas šiem būdo bruožams keistis, sukelti įvykius. Jis savo personažą ryškina, analizuoja jo psichologiją.

Naujieji rašytojai tokio personažo ir jo psichologinės analizės nepripažįsta. Jie teigia, tiek savo teoriniuose raštuose, tiek praktikoje, kad veikėjų su jiems būdingomis, pastoviomis savybėmis iš viso negali būti, nes ir pačiame žmoguje nėra pastovaus, nesikeičiančio branduolio — asmenybės, kurią būtų galima apčiuopti, pamatyti, suprasti, analizuoti. Robbe - Grillet pvz. ironiškai savo kritikų klausia: Ar Jūs vis tikite, kad yra vadinamoji žmogaus prigimtis? Robbe - Grillet pasisako atmetęs klasikinę žmogaus sampratą, kuria sekdami rašytojas gali kurti vieningus, nors ir sudėtingus, charakterius, kurie romano bėgyje išliktų atpažįstami. Nathalie Sarraute irgi teigia: "Charakterių pristatymas ir jų išvystymas šiandien yra neįmanomi. Nėra gero ar blogo žmogaus, šykštaus ar dosnaus, nes žmogus yra tuo pačiu metu ir geras ir blogas, ir šykštus ir dosnus. Žmoguje aš randu ne pastovų asmenybės branduolį, bet nuolat besikeičiančius, nepastovius jaus-

mus, mintis". Šiems jausmams Nathalie Sarraute atsisako duoti įprastinius vardus, nes ji juos stengiasi pagauti tokioje primityvioje, pirminėje formoje, kad jie lieka proto neatpažįstami, vardu nepavadinti. Tad atrodo, kad naujame romane yra visiškai atmetama apčiuopiamos asmenybės sąvoka ir tuo pačiu atmetamas personažas. Skaitytoji pristatomas ne veikėjas, bet neryškūs, nepastovūs, primityvių jausmų, impulsų tėkmė. Asmenybė ir personažas subyra į tūkstantį gabalėlių ir todėl susidaro bendras įspūdis, kad naujame romane iš vis žmogaus nebėra. Šitą žmogaus dingimą, pasišalinimą naujasis romanas pabrėžia veikėjų nuotropomis, duodamas ne pavardes, bet nublukusius vardus, kartais juos tik raidėmis pavadindamas: A, B, C; kartais jiems duodamas ne įvardžius, jis, ji, bet tą prancūzišką anoniškę, bendrąjį ir visiems tinkantį "On". Jo žmogus yra anoniškas, nuasmenintas, nupilietintas — bespalvis balsas, be kūno, be asmenybės, o ne gyvas personažas.

Personažų vietą naujame romane dažnai perima konkretūs daiktai. Iš tikrųjų, ne vienas Robbe - Grillet ar Michel Butor romanas, atrodo, susideda iš be galo ilgų daiktų aprašymų. Tiesa, aprašymus mėgo ir tokie klasikikai kaip Balzakas ar Flaubert, tačiau šie aprašymai visada turėjo ryškų, su personažu surištą paskirtį. Balzakas aprašo miestus, gatves, kambarius, kuriame gyvena jo Tėvas Goriot, todėl, kad šie konkretūs daiktai atspindi pačius veikėjus. Aprašyti jam yra sukurti ta aplinka, kuriame romanas vyksta ir be kurios neįmanoma suprasti veikėjo; aprašymas Balzakui yra priemonė veikėjams pristatyti, todėl ir jo aprašomieji daiktai lieka paženklinėti žmonių emocijomis, mintimis, jausmais. Naujieji rašytojai, tačiau, atmeta šitokią aprašymą, kuris daiktus "sužmogina" ir visur mato žmogaus pėdsakus. Jis pasirenka vadinamąjį neutralų, objektyvų aprašymo metodą: jo daiktų aprašymuose žmogaus atspindžių neįjaučiame, greičiau susidaro įspūdis, kad romane

Prasiskleidę žiedai...

Henrikas Blyskis

Piešinys — Ofortas (69 meno galerija, Chicagoj)

yra ne žmogus, žvelgias į daiktus ar su jais gyvena, bet foto aparato akis, kuri, judėdama nuo vieno daikto iki kito, pastebi jų spalvas, matuoja jų dydį ar atstumą nuo kitų daiktų. Savo šitokią aprašymo techniką paremdamas, Robbe - Grillet ir sako, kad daiktai nėra nei vienoki, nei kitoki — liūdni, linksni, menki, didingi, gražūs, baurūs — jie visai paprastai, pirmoje eilėje yra, egzistuoja. Šitokių daiktų buvimą Robbe - Grillet stengiasi perduoti skaitytoji, paneigdamas, kad yra galimas ryšys tarp žmogaus ir daiktų, daiktams užleisdamas pagrindinę vietą, taip, kad žmogus, kuris daiktus regi, tampa kažkokiu neutraliu žvilgsniu, ne asmeniškai sąmone, kuri daiktus pastebi.

Jei naujame romane nėra žmogiškai gyvenančio personažo, jame taip pat nėra laiko perspektyvos ar įvykių, kurie susipintų į vienišą intriga. Neutraliam stebėtojui, kuris rekorduoja daiktų buvimą, viskas yra dabartyje, viskas atsitinka esamajame laike; įvykių jis nesuriša vieno su kitu, jis neatpažįsta, kas atsitiko anksčiau, kas vyksta dabartyje, kas tik gali įvykti. Įvykiai nesuspina į personažo istoriją, jo gyvenimą. Išnyksta įprastinė intriga ir laiko pajutimas. Įvykių gabalai egzistuoja neaiškioje, neutralioje dabartyje.

Šis naujasis romanas yra silaukęs nemaža kritikos. Jis yra populiarus, nes jis yra neįprasta naujovė. Tačiau net jo gynėjai nedrįsta teigti, kad po

penkiasdešimties metų Robbe - Grillet ar Nathalie Sarraute bus lygiai dažnai skaitomi kaip ir šiandien. Aišku tai, kad naujasis romanas yra atradęs naujų literatūrinių priemonių ir ta prasme jis jau keičia visą prancūziško romano evoliuciją. Tačiau ar jis turi ką nors vertingo pasakyti? Ar jis patraukia tik savo meistriską techniką, kuri vien tik užslopina, užtemdo mintį?

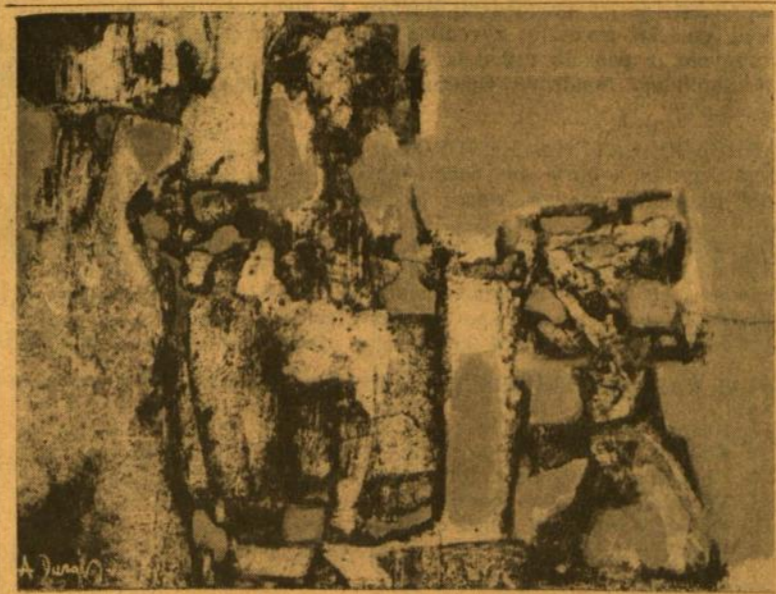
Atsakymo ieškant, galima prisiminti Jean Paul Sartre žodžius, kuris rašė, kad kiekviena literatūrinė technika, kiekvienas literatūrinis stilius išplaukia iš tam tikros metafizikos, iš tam tikros pažiūros į žmogų ir jo ryšius su pasauliu. Todėl ir stilius veda į autorius pasaulėžiūrą. Tačiau ar yra kokia nors pasaulėžiūra (kokia nors "metafizika") naujame romane? O gal jis yra nebylys, gražus žaidimas naujomis literatūrinėmis priemonėmis. Šios pasaulėžiūros ieškant, reikia pripažinti, kad pačiuose romanų puslapiuose mes jos neatrandame. Tačiau šiam naujam romanui būdinga tai, kad jis su paskutiniuoju puslapiu nesibaigia. Knygą užvertus, jis egzistuoja, nejučiomis keičiasi — yra toliau rašomas skaitytojo sąmonėje ir pagaliau tampa kitokia, negu jis buvo knygos puslapiuose. Pavyzdžiui, minėjau, kad naujame romane nėra personažų. O tačiau perskačius tokį veikalą kaip Robbe - Grillet "La Jalousie", neįmanoma sustoti ir galutinai tarti, kad jame nėra personažų ir intrigos. Esame priversti patys kurti personažus ir intriga, juos atstatyti iš romane duodamų nuotropų. Kažkoks tradicinis personažas ir beveik tradicinė intriga susidėsto skaitytojo spėliojimuose, jo sąmonėje. Ar panašiai išryškėja ir tam tikra naujojo romano pasaulėžiūra? Į šį klausimą šiandien sunku atsakyti. Aišku tai, kad vienos, visiems bendros pasaulėžiūros naujieji rašytojai neturi. Bandant juos visus vienu sakiniu charakterizuoti, tegalima pasakyti, kad jie, atmesdami personažus, laiką pastovią asmenybę, pasisako ir už nuasmenintą žmogų, kuris neįstengia užmegzti prasmingų ryšių su daiktiniu pasauliu ir žmonėmis ir nesuvokia, kas jis iš tikrųjų yra.

Šita nupilietinto, nužmoginto žmogaus, — besielio žmogaus, — neutralaus žvilgsnio mintis yra sunkiai suderinama su krikščioniška žmogaus sąvoka, su krikščioniškos pažiūros į asmens neprilygstamą vertę. Tačiau šio naujojo romano atstovų tarpe matome vieną rašytoją, kuris yra ne tik katalikas, bet giliai tikintis žmogus, savo literatūrinuose straipsniuose teigias, kad tikinčio kūrėjo misija yra kitokia nei to kūrėjo, kuris netiki Dievą. Šis rašytojas yra Jean Cayrol. Įdomu pažūrėti, kaip jis savo romanuose suderina naująsias literatūrinės krypties ir krikščionišką tikėjimą.

Jean Cayrol literatūroje pradėjo reikštis dar prieš Antrąjį

pasaulinį karą ir Prancūzijoje buvo pagarsėjęs ne kritikos straipsniais ar romanais, bet poezija. Karo metu jis dalyvavo pogrindyje ir vokiečių suimtas buvo uždarytas koncentracijos stovykloje. Grįžęs, jis nustojo rašęs eilėraščių, bet vis daugiau ir daugiau susidomėjo romano menu. Romanų jis yra atspausdinęs per dešimtį. Savo literatūrinuose straipsniuose jis paremia Robbe - Grillet, Michel Butor ir Nathalie Sarraute idėjas ir yra laikomas šių naujųjų rašytojų vyresniu broliu. Jo romanų technika yra moderni. Pavyzdžiui, jis mėgsta neutraliu žodžiu aprašyti konkrečius daiktus; ne vienas, bet visa eilė jo romanų puslapių aprašo, detalėse ir objektyviai, tai švarką, tai sagas, tai batų raiščius, tai paprastus valgomuosius daiktus: duoną ir kavą. Jean Cayrol daiktai yra dažnai realnesni ir gyvesni nei jo žmonės ir todėl žmogų - asmenį iš romanų puslapių visiškai išstumia. Laiko tėkmės čia taip pat neįjaučiame: nėra nei praeities, nei dabarties, tik vis ta pati, bespalvė diena. Nėra nei veiksmo, nei intrigos. Jean Cayrol romanų turinys greičiau susideda iš atskirų, sunkiai surištų epizodų, neryškių žmonių kelionių - klaidžiojimų po miestų gatves. Panašiai Jean Cayrol atsisako skaitytoji pristatyti veikėjus - personažus. Iš tikrųjų, jo romanuose personažų nėra; jie yra neryškūs, be charakterio, be būdo ypatumų, kuriuos būtų galima suprasti, analizuoti. Jie yra tik šmėklos, žmogaus šešėliai, bespalvis balsas, žmonės, neturį giminių, šeimos, praeities; neturį jokio individualumo. Visur jaučiame nuasmenintą, nupilietintą, pasidėsto skaitytojo spėliojimuose, jo sąmonėje. Ar panašiai išryškėja ir tam tikra naujojo romano pasaulėžiūra? Į šį klausimą šiandien sunku atsakyti. Aišku tai, kad vienos, visiems bendros pasaulėžiūros naujieji rašytojai neturi. Bandant juos visus vienu sakiniu charakterizuoti, tegalima pasakyti, kad jie, atmesdami personažus, laiką pastovią asmenybę, pasisako ir už nuasmenintą žmogų, kuris neįstengia užmegzti prasmingų ryšių su daiktiniu pasauliu ir žmonėmis ir nesuvokia, kas jis iš tikrųjų yra.

Tačiau nors Jean Cayrol kūryba turi daug bendro su vadinamuoju naujoju romanu, ji taip pat daug kuo nuo jo vis dėlto skiriasi. Skirtumas jaučiamas tame, kad žmogus pasiimetą, jo nuasmenimą Jean Cayrol laiko ne žmogaus esmine savybe, bet tik tiktai laikiniu stoviu, iš kurio žmogus veržiasi išsivaduoti. Jo romanuose girdimas pvz. Marguerite Duras

Alfonas Dargis

Kompozicija

Jean Cayrol

VĖJASI

Niekad, niekad nebuvu artimesnių draugų kaip vėjas ir aš, tiek siela, tiek kūnu. Mes turėjome vieną, iš dviejų sudarytą, širdį, aš ir jis buvome daugiau nei sąjungininkai, lyg jauge vienas į kitą, neapsakomai vieningi.

Visus mano jausmus jis tučiuojau įsisavindavo, netgi tokią sunkią žemę jis sudrebindavo. Jis man atskleidavo savo aistras, o aš savo troškimus, aš jam dovanodavau visus džiaugsmus, kad juos išplestų, ir man būdavo malonus jo kankinantis guolis.

Daugiau nei patikėtiniai, sudarydami vieną būtybę, aš likau nemažiau žmogus, o jis nedaugiau kaip vėjas, tačiau mes buvome kilę iš skirtingų viešpatijų. Ir atsitiko, kad vienądien pradėjo ryškėti bausis ženklai, kad visa pasaulyje vaidijasi.

Aš pamačiau jį savo meilę besidalinintį su kitu, aš jutau jį esant abejingą, kai aš ką pamildavau. Mes vienas kitą klausinėjome, nerimdami dėl savęs, bent taip aš galvoju, nes jis buvo kurčias ezrinančioje paslapyje būtybių, kurias mylime...

VĖJASI II

Ir nerimas didėjo, vakarais, kai savo gulyje artimas kaip niekad anksčiau, jis mane prašė palaukti... Vadinasi, jis turėjo žaislų, kurie man buvo draudžiami... Aš nebegalėjau suprasti, aš turiau jam viską atidavęs: tačiau nuo dabar aš prašiau, kad manęs išklaustų.

Šį prašymą aš kartojau kiekvienam! Ir mano širdis jį priėmė, netgi pakentė, kaip piklą antro gimdymo pranašautoją. Mano vėjas, mano puikis vėjas, ar jis neklaidžiojo, užgožtas savo vis labiau slegiančio nešulio?

Jis skverbėsi į mūrą, dulkę prie dulės, jo laukimas sudrebindavo mažiausią mano žingsnį, aš nebeįkvėpdavau nieko iš akmeninės burnos, išskyrus gulnicio akmens skonį; kažkur tolybėse jis, matyti, gavino kitą būtybę, o ne mane.

Mano vėjas, ką tu darai šešėlyje? Ką glamonėjai tu, kuris mane liūliava? Aš stovėjau veidu į mūrą, ir tu pralėkė; matydama mano nusiminimą, pasakė: "Pasilik ištikimas, dar truputį palauk!" — ir aš tau paklausau...

VĖJASI III

Jau nebebuvo kalbos apie jungtinį didįjį skrydį, sąjunga beveik suiro, ji tapo įkyria mintimi, visa apsivertė, netgi išvadavimas; aš dusau nuo intymumo, giliai alsuodamas. Mirtis, tikriausiai mano mirtis, graužė mano širdį.

Tai tęsėsi ilgai, labai ilgai: aną naktį kažkas trasktelėjo, sutirpo kaip šerkšnas, kaip atsiverias kapas, kuris išleidžia ne bausį kvapą, bet pažadėtą atodūnį, prieš mano norą laukiamą, man norint gyventi.

Naujas vėjas. Jis pakilo, aš galėjau jį apglėbti, įsilieti į jį, tokį mažytį, tokį virpantį... Nors jis žmogui tik saujelė, tačiau vėjas... Kaip niekad anksčiau, aš laukiu ir nebegaliu laukti: bet jis turi pakilti ir visa iš laiko atsiimti...

Išvertė P. Gaučys

kūryboje, bet įsiskaitę, suprantame, kad Cayrol romanas teigia žmogų esant ne bespalviu balsu, bet balsu, kuris visomis savo jėgomis veržiasi tapti žmogumi, grįžti į savo tikrąjį, pirminį, pilnai žmogišką būvį, į savo tikruosius namus.

Šitokią gyvenimą grįžtančią būtybę Jean Cayrol pavadina Lozoriumi ir jį plačiai aprašo savo straipsniuose, kurie buvo surinkti į knygą, pavadintą "Lazare parmi nous". Šioje knygoje Jean Cayrol rašo, kad modernus žmogus yra tas Evangelijos Lozorius, kuris, Kristaus iš mirties prikeltas, grįžta gyvenimui. Tačiau, iš šalto kapo kildamas, jis lieka paženklintas mirties įvykiu žyme ir gyvenimui grįžta sužalotas, be praeities ir be atminties, ne pilnu žmogumi, bet anoniminiu balsu, kuris neįjaučia savo individualumo, nepažįsta savo veido, ne tiek gyvena, kiek yra įstrigęs neutralioj erdvėje tarp egzistencijos ir

nebuvimo. Šitas Lozorius yra, be abejojimo, iš koncentracijos lagerio grįžtas žmogus. Tačiau Jean Cayrol kūryboje jis įgauja platesnę prasmę ir simboli-zuoja modernųjį žmogų apskritai, tą, kuris grįžta iš kažkokios mirties, kurioje sapnas ir iliuzija buvo vienintelė realybė, apsaugojanti žmogų nuo visiško išnykimo. Lozorius, Jean Cayrol aiškina, gyvena pasaulyje, kuris buvo be ribų, be realumo, be konkretumo — lyg tuštuma. Gyvenimas grįžus, jam reikia nepaprastų pastangų tikėti, kad jis esąs čia, šitoje vietoje. Jam sunku tikėti tikrove; jį supa daiktai, bet šių daiktų paskirties jis nesupranta, jis negali su jais susirišti ir tapti jų savininku. Jis juos tik skolinasi, lygiai kaip jis skolinasi žmogiškų jausmų, savybės: jis nesupranta, kad jos ir jam priklauso.

Šitas iš mirties grįžtas Lozorius yra ypač įspūdingai atvaizduotas trijų dalių veikalė. Je vivrai l'amour des autres. Pirmame veikalė tome į skaitytojus prabyla tylus, anoniminis balsas, kuris savo žodžių nesibaigiančia versme bando užlieti jį supančią tylumą. Šis balsas be veido, be vietos, be draugų, be profesijos, be žmogiškos šilumos. Jis taria: "aš esu šaliai ir žiemai priklausęs". Jis neturi praeities: "Aš visada gyvenau šeštadienio popietė. Mano viena popietė su kita nesusiriša". Nežinome, kiek šiam balsui metų ir kas jam atsitiko. Tačiau jo klausome. "Tu negali prieš jį priartėti", skaitytoji taria pats autorius, "tu negali su juo dalintis namais ir duona, kuri Dievą įveda žmonių tar-

(Nukelta į 4 psl.)

JEAN CAYROL MODERNIŲJŲ RASYTOJŲ TARPE

(Atkelta iš 3 psl.)
 pan. Tu jo išsigąsi ir sakysi, kad ne taip būnama žmogumi. Tačiau leisk jam kalbėti. Jis nesakys daugiau, nei jis žino ar mato dabartyje. Jis tik visuose užkampiuose, savo baimė, savo vienumo, savo kasdieniškuose įpročiuose ieško gyvenimo, kuris būtų panašus į tikrąjį, didį gyvenimą". Savo klaidžiojimu po miesto gatves šitas balsas ieško gyvenimo ir kitų pripažinimo. Jis užsuka kėpyklon, garsiai trenkia durimis, kad būtų pastebėtas, užkalbintas ir per kitų pripažinimą pasijustų gyvenas.

Tačiau Jean Cayrol žmogus gyvenimas pirmiausia grįžta per daiktus. Todėl ir pirmoje dalyje šį balsą jaučiame mums kalbant apie daiktus: "Aš esiu į krautuvę ir pirksiu visus jos daiktus", taria balsas. Pradžioje šie daiktai balso regimi tolyje; visi lyg už stiklo, krautuvės vitrinėje, nerealūs. Į mus kalbą balsas pastebi tik jų neriškas formas ir todėl sako: "Emiau ranson paukštį, bet paukščio vietoje tebuvo plunksnų paslėpta tuštuma". Pamažu daiktai įgauna realumo, su jais užmezgamas ryšys, ir tada jaučiame Lozorijų, kopiantį žmoniškumą. Be praieities ir be draugų, Cayrol žmogus pirma su pasauliu susiriša per daiktus, kurie benami žmogui, iš gyvenimo ištremtajam, sudaro pirmąją, primityvią, bet džiuginančią ir raminančią bendruomenę. Kodėl šis pirmasis išganymas ateina per daiktus, Jean Cayrol skaitytojui pilnai nepaaiškina, tačiau savo vienam draugui jis yra prisipažinęs: "Kartą, būdamas koncentracijos stovykloje, radau ir ranson paukštį balta kiaušinio lukštą. Tada mano veidu riedėjo ašaros. Šis balta kiaušinio lukšto trupinėlis man atnešė prarasto pasaulio atspindžius. Supratau, kad daiktuose išlieka žmogaus rankų žymės. Todėl jie ištremtuosius suriša su prarastu pasauliu". Jean Cayrol manymu, žmogus nėra žmogus, jei jis nėra savininkas; kadangi su daiktais lengviau susirišti nei su žmonėmis, Lozorius gyvenimas grįžta per daiktus.

Antrojoje veikalo dalyje, Les premiers jours, anonimiškam balsui duodamas vardas Armand. Jis pasidaro žymiai realus, regimas, kitų matomas, kas autorius pabrėžiama, jam duodant ne įvardį "on", bet "jis". Daiktų pasaulį čia pakeičia žmonių figūros, kurių jausmais Armand bando gyventi. Palikęs savo viešbučio anoniminį kambarį, jis gyvena savo draugo Alberto ir jo mylimosios Lucette bute, jų šešėlyje. Jis pats nemoka jausti, bet jis atpažįsta, kad yra galimi ryšiai tarp žmonių ir, sekdamas ir stebėdamas savo draugus, jis skolinasi jų meilę ir taip priartėja prie žmoniškų jausmų. Romano pabaigoje jis savyje pajunta pavydą ir supranta, kad jis yra išmokęs mylėti. Tada jis verkia iš džiaugsmo žmoniškais, ašaromis ir sako: "Kas

mane paliko? Kažką praradau!" Šis pajutimas, kad jis yra kažką praradęs, įžiebta viltį, jog ir vėl bus įmanoma gyventi ne per kitus, bet su kitais. Romanas baigiasi žmogiško bendravimo nostalgija.

Trečioji dalis pavadinta Le feu qui prend. Čia Armand grįžta į savo gimtą miestą, suranda savo motiną, patėvį, patėvio sūnų ir dukterį. Šis grįžimas šeimon veikėjui turi dvigubą prasmę: per šeimą jis ieško savo praieities ir bando įsijungti pilnu nariu į žmonių bendruomenę. Tačiau motina miršta, nestengus su sūnumi atvirai pasikalbėti ir jam papasakoti apie jo vaikystę. Patėvis girtuokliauja, sūnus policijos už vagystes suimamas. Šeima subyra. Tačiau tai šeimos vertės nemažina. Armand supranta, kad šeima, kokia ji bebūtų, yra tarpininkas tarp nuasmeninto žmogaus ir jo siekiamo žmoniškumo. Šeima yra aplinka, kurioje galima gyventi, rinktis, su kitais susitikti, gyventi žmogiškos meilės ar neapykantos jausmais ir per šitą jausminį bendravimą susirišti su žmonėmis, tapti savininkais. Atrodo, kad žmonės ir šeima Jean Cayrol yra tas antrasis išganymo laipsnis, kuris individą įterpia istorijos tėkmėn ir padaro savininku, ne daiktų, bet žmonių.

Romanui baigiantis, pagrindiniam veikėjui atsiveria dar viena perspektyva, dar vienas pasaulis, į kurį jis turi įžengti. Šeimai subyrėjęs, jis lieka vienas su patėvio dukterim, kuri būdamas mistike, Armand veda į dvasinį pasaulį, kuriame Armand išmokyti santykiauti su antgamtiniu Gėriu. Šios antgamtinės būtybės Jean Cayrol Dievu nepavadiną. Jis pats prisipažįsta: aš savo romaną rašau savo netikėjimu ir bijau išlįsti Dievo vardą. Tačiau vis tiek galima spėti, kad Armand, savo kelionėje, perėjęs daiktų ir žmogiškų ryšių pasaulį, pabaigoje susitinka su krikščionišku, asmenišku Dievu. Kritikai aiškina, kad jei Jean Cayrol trilogiją tęstų, ketvirtasis tomas turėtų būti teologinis veikalas arba mažų mažiausiai tradicinis romanas, kuriame

Dail. V. K. Jonynui (dešinėje) 60 metų amžiaus proga New Yorko dailininkų jam suruoštamame pagerbime kalbasi su skulptorium V. Kašuba. Už jų matyti rašytojas Paulius Jurkus ir dail. Vida Kristolaitė.

Armand, tapęs sersonažu, toliau taptų tikinčiu ir tuo pačiu pilnu žmogumi. Tokio ketvirtojo tomo Jean Cayrol nėra ir šian dienai kiekvienam naujame, manė žmogaus kelionę į žmogiškumą jis vėl pradeda nuo pat pradžių. Tačiau galima tarti, kartu su vienu marksistu kritiku, kad Cayrol romano pabaigoje atsiveria teologinė perspektyva. Atviru žodžiu Cayrol skaitytojui neaiškina, tačiau galima spėti, kad jis savo kūryba stengiasi atvaizduoti žmogaus, o gal net ir visos žmonijos kelionę į pilną žmogiškumą, į susitaikymą, į atpirkimą, kuris savo paskutiniame laipsnyje atbaigiamas santykiu su Dievu. Ne vienas kritikas cayroliško žmogaus kelionės pavadina Šventojo Gralio ieškojimu.

Jean Cayrol nėra optimistiškas, entuziastiškom spalvom rašas autorius, nes jame stipriau jaučiamas tas neišaiškintas, visai žmonijai duotas, katastrofiškas įvykis, kuris žmogų nužmogina. Tačiau iš kitos pusės Jean Cayrol yra pilnas

vilties ir pasitikėjimo. Jis jaučia, kad žmogus lieka žmogumi net tada, kai viskas iš jo yra atimama. Jo siela ašėgriauama; skausme, agonijoje, baimėje, žmogus lieka tas, kuriam skirta išpildyti, grįžti į žmogiškumą, prisikelti. Norisi spėti, kad Jean Cayrol Lozorius, Kristaus prikeltas, grįžta į Kristų. Jis yra vilties ir susitaikymo simbolis.

ISPANŲ RAŠYTOJAI 1967-sius METUS PRADEDANT

Pradedant naujuosius metus reikia konstatuoti, kad ispanų plunkstalausių gretos yra labai įvairios, įdomios ir turtingos. Nūdienė ispanų literatūra pirmoje vietoje apima novelę, pasakas, biografijas, poeziją, istoriją ir humorą.

Pirmoje eilėje reikia paminėti Angelio Marijaus de Lara novelę iš ispanų pilietinio karo, žvelgiant į jį nugalėtų respublikonų požiūriu, pavadintą "Las Ultimas Banderas" (Paskutinės vėliavos). Martinas Vigil, platus masto rašytojas, pateikė skaitytojams taipgi socialinio tipo novelę: "La ciudad contra Miguel Jalon" (Visuomenė prieš Migelą Jaloną), kurioje nuodugnai analizuojama Ispanijos jaunimo palyginti negausūs nusikaltimai. Kitas jo be pavadinimo veikalas, skirtas mergaitėms, ypač mokyklinio amžiaus. "Cinco horas con Mario" (Penkios valandos su Marijum) yra šeimyninio pobūdžio novelė, parašyta Miguelo Debiles, apie šio krašto šeimas bei retas jų tradicijas išsiskyrimo atveju. Rašytojas Lopez Pacheco praeitų metų paskutiniomis mėnesiais parašė poemą, pavadintą "Orden publico" (Viešojo tvarka). Pastarosiomis dienomis išėis iš spaudos to paties autoriaus knyga "La hoja de parra" apie seksualinį ispanų gyvenimą. Rašytoja Elena Quiroga netrukus pasiųsi į dienos šviesą sentimentaliją novelę "La pasión de vivir" (Karštas troškimas gyventi). Castillo Puche savo veikalė "El Cingulo" (Juosta) nagrinėja painią kunigo gyvenimo problemą Ispanijoje. Šis pats autorius

parašė kitą įdomų ir intymų veikalą apie žymųjį amerikiečių rašytoją Hemingway. Rašytojas istorikas Alejandro Nunjez Alonso greit išleis savo veikalą, pavadintą "Sol de Babilonia" (Babilono saulė) — tai trilogija iš asirų - babiloniečių vado Semiramio laikmečio, gyvenusio IX-me šimtmetėje prieš Kristų. 1967 metų pirmaisiais mėnesiais laukiama iš spaudos išeinant novelisto Zunzuneguijo veikalas "La frontera delgada" (Liesa siena), kurioje labai humaniškomis temomis ir frazėmis atvaizduojama vienos sanatorijos gyvenimas.

Apie jūras ir jūrininkų gyvenimą išėis Ignacio Aldecoa veikalas "Parte de una historia" (Vienos istorijos dalis). Rašytoja Dolores Medio išleido tris tomus vieno veikalą, kuriame plačiai atvaizduojamas vienos neturtingos ispanų šeimos gyvenimas ir jo problemos, ypač mėsos džiaginės.

Reikėtų čia dar suminėti tokius pajėgius rašytojus, kaip Dario Fernandez, Garcia Hortolano, Francisco Humberal, Luis de Castresana, poetę Carmen Lafore, Isaac Montero, Rafael Narbona ir daug kitų, kurie netolimoje 1967-ju metų tėkmėje žada įvairiais prozos ir poezijos veikalais praturtinti jau ir taip turtingą nuaidėjęs Ispanijos literatūrą.

Kun. Kaz. Patalavičius

Pilnai Garantuotas P pinigų Persiuntimas į Lietuvą

JAV DOLERIAIS PAŽYMĖJIMAI SPECIALIOMS VNESHPOSYLTORG KRAUTUVĖMS

apie kurias jūs jau esate daug girdėję. Jūsų žeminės gali pasirinkti iš puikiosios rūšies amerikoniškų, vakarų europietišku ir vietinių prekių, kaip kad maisto, rūbų, tekstilės, batų, įvairių namų priemonių ir tūkst. daug kitų prekių. JAV dol. pažymėjimai verti dvigubai daugiau nei rubliai grynais. Specialiose dol. krautuvėse kainos yra sumažintos daugiau nei dvigubai. Dolerių krautuvės randasi daugumoje didelių miestų ir dar bus daugiau naujų krautuvių. Kur nėra dolerių krautuvės, gavę jas gali pirkti tas pačias prekes pastu už tas pačias žemas kainas.

JOKIO MOKĖJIMO
 Čia nėra jokio mokėjimo už šį patarnavimą kadangi išlaidas apmokia Vnesposyltorg. Jokio arbižimo, jūs patys galite sūsti bet koki kiekį ir taip dažnai, kaip norit.

UŽSAKYKIT DABAR
UŽSAKYKIT TIK PER
INTERTRADE EXPRESS CORP.
 125 East 23rd Street
 New York, N. Y.
 10010

Naujas !!! Prašykite mūsų naujo nemokamo pakuotės ir kainų katalogo specialiose dolerių krautuvėse.

Apšild. Krosnys ir Boileriai ISVALOMI IR TAI SOMI

Perkeltimai į apšildymą gazu, nuo \$119.00 24-valandų patarnavimas. Skambinkite 737-8900. SOUTHWEST SUPREME HEATING AND AIR-CONDITIONING 2917 West 59th Street

SOPHIE BARCUS RADIO ŠEIMOS PROGRAMOS

Kašdien nuo pirmadienio iki penktadienio 10 iki 11 val. ryto. Šeštadieniai ir sekmadieniai nuo 8:30 iki 9:30 val. ryto. Vakarais pirmadienio 7 val. ir kitais dienomis. **VISOS PROGRAMOS IS WOPA** 1490 kil. AM ir 1027 mg. FM. Telef. HEALOCK 4-2413 7159 South Maplewood Avenue Chicago, Illinois 60629

SIUNTIMAI Į LIETUVĄ COSMOS EXPRESS

MARQUETTE GIFT PARCEL SERV 3 skyriai Chicagoje: 2608 69th St. Tel. WA 5-2781 2501 69th St. Tel. WZ 5-2733 3212 So. Halsted St. Tel. CA 5-1864 Lietuvių bendrovė, kuri turi teisę siuntinius sūsti be tarpininkų tiesiai savo vardu iš Chicago į Lietuvą. Didelis pasirinkimas geriausios rūšies medžiagų ir kitų prekių žemomis kainomis. E. ir V. Žukauskai

CIRCUIT TV & RADIO (LIETUVIAI) Sav. DAN LIUTIKAS

NAUJŲ PARDAVIMAS — VARTOJAMŲ TaisyMAS GREITAS pataravimas — GARANTIJAM — KREDITAS 2412 WEST 71st ST, CHICAGO, ILL. 60629, TEL. — 471-2446

EXPO 67 PASAI

Nusipirkite su nuolaida Expo 67 pasus Montrealio Lietuvių Kredito Unijoje "Lite". Pinigus sūsti Kanados doleriais pridėdant 50 ct persiuntimo išlaidoms. Rašykite: "Litas", 1465 De Seve St., Montreal 20, Quebec, Canada

Pasų rūšis	Suaugusiems		Jaunimui 13-22 m.		Vaikams 2-13 m.	
	Lite	Parodoje	Lite	Parodoje	Lite	Parodoje
7 dienu	9.00	12.00	8.00	10.00	4.50	6.00
1 dienos	2.20	2.50	2.20	2.50	1.10	1.25
Bonai	4.65	7.00	4.65	7.00	2.90	4.00
Bonai + 2 d. pasai	8.00	12.00	Bonai + 1 d. pasas	3.80	5.25	

EXPO 67 NAKVYNĖS

Montrealio centre, moderniškaime name, išnuomojami atskiri kambariai padidinti ar savitėmis pradedant gegužės mėnesiui. Informacija siunčiama nemokamai. Rašyti: P. O. Box 41, Station „S“, Montreal 20, Quebec, Canada

MARQUETTE PARK -- AMERIKOS LIETUVIŲ SOSTINĖJE

80 MILIJONŲ PERŠOKUSI BENDROVĖ

CHICAGO SAVINGS

AND LOAN ASSOCIATION

6245 SO. WESTERN AVE. CHICAGO, ILL. 60636 TEL. GR 6-7575

CHICAGO SAVINGS AND LOAN BENDROVĖ, viena tarp žymesniųjų krašto finansinių įstaigų, aptarnauja šios apylinkės gyventojus pavyzdinai, saugiai ir pelningai jau virš 43 metus, visada prisilaikydama saugumo ir išmokėdama, palyginamai aukštą dividendą. Per paskutinius 10 metų Chicago Savings išmokėjo savo taupytojams virš 14 milijonų dolerių dividendų. Chicago Taupymo Bendrovė stengiasi būti stipri finansškai ir teikti pačius geriausius patarnavimus savo taupymo ir skolinimo nariams.

Mes bendradarbiaujame su vietinėmis lietuvių organizacijomis, noriai prisidedami darbas ir finansais, kad galėtumėte pasiekti geresnių gyvenimo sąlygų. Kviečiame visus taupymo ir paskolų reikalais kreiptis į Chicago Taupymo ir Skolinimo Bendrovę, išaugusią į virš \$84,000,000 turto įstaigą.

CHICAGO SAVINGS BENDROVĖ kviečia visus lietuvius, ypatingai tuos, kurie dar nesate aplankę mūsų 84 milijonų dol. finansinės įstaigos, vienos įdomiausių visoje Chicagoje. Atsilankę pamatysite gėlimis išpuoštą pirmą įstaigos aukštą Laimės Šaltinėį — Wishing Well, per kurį surenkama ir išdalinama kasmet įvairioms labdarinėms įstaigoms apie \$1,200,000. Pamatysite plačią žinomą didelį Chicago Savings Prezidentinį kambarį, kuriame yra vietos 200 asmenų ir kuris veltui duodamas organizacijų su-

STAI NARIAMS TEIKIAMAS MŪSŲ PILNAS PATARNAVIMAS:

1. Insured Family Savings
2. College Bonus Savings
3. Christmas Club Savings
4. Vacation Club Savings
5. Home Mortgage Loans
6. Home Improvement Loans
7. All Types of Insurance
8. Sell and redeem U. S. Bonds
9. Safety Deposit Boxes
10. Free Community Rooms for your organization meetings (Free Coffee)
11. Cash checks and pay all family bills with our special money

sirinkimams. Susirinkusiems veltui jame teikiame kavą. Šis kambarys yra išpuoštą dideliais Jungtinių Amerikos Valstybių prezidentų paveikslais ir trumpomis jų gyvenimo žiniomis. Pamatysite įvairių rinkinių kabinetą ir daug kitų įrengimų bei patogumų, kuriais per metus naudojasi mūsų taupymo ir skolinimo nariai.

Ypatingai kviečiame vaikų tėvus pradėti taupyti vaikų mokslui reikalingus pinigus. Mes turime specialų skyrių, kuriame taupomi mokslui reikalingi pinigai (College Bonus Savings). Šiame skyriuje laikomiems pinigams mokami patys aukščiausi dividendai, net iki 5 1/4%. Šiandien mokslas kainuoja nuo \$6,000 iki \$12,000 ir

VISUOSE TAUPYMO SKYRIUOSE

Federalinės vyriausybės apdraudus įstaigoje visos taupymo sąskaitos apdraustos iki \$15,000.00

daugiau. Jei pradėsite mažais mėnesiniais indėliais taupyti nuo vaiko jaunų dienų, tai nei neapsižiūrėsite, kai sutapsysite mokslui reikalingus pinigus. Galite pradėti \$2.50, \$5.00, \$10.00 arba net \$25.00 sumomis į mėnesį. Kai padėsite 200 kartų po \$25.00, tai susidarys reikalinga suma. Tokiu būdu bus užtikrintas jaunimui reikalingas mokslas. Vaikams bus lengvesnė ir gražesnė ateitis, o tėvams ramesnė sąžinė. (Šio mokslo taupymo skyriaus nereikia sumaišyti su dabar garsinamu Certificatų taupymo skyriumi).

Valdyba, direktoriai ir visi tarnautojai Jūsų lauksime
JOHN PAKEL, Sr., Prezidentas

PATOGIOS VALANDOS:

MONDAY	12:00 P.M.—8:00 P.M.
TUESDAY	9:00 A.M.—4:00 P.M.
WEDNESDAY	Closed All Day
THURSDAY	9:00 A.M.—8:00 P.M.
FRIDAY	9:00 A.M.—8:00 P.M.
SATURDAY	9:00 A.M.—12:30 P.M.

RINOS IR NUTEKIAMIEJI VAMZDŽIAI

Ekspertiniai užduodami nauji ir taisyti senus. Pilnai apdraudus darbas garantuotas.

A. ABALL ROOFING CO.
 LA 1-6047 arba RO 2-8777

A. ABALL ROOFING CO.

Išleista prieš 43 metus. Dėnuojame visų rūšių stogus. Taisome arba dedame naujus kaminius, rinas, nutekamuosius vamzdžius. Dažome iš lauko. Taisome mūrą — "tuck pointing". Pilnai apdraudus. Visas darbas garantuotas.
LA 1-6047 arba RO 2-8777
 Skambinkite bet kurio laikui. Apšilciaivimaj nemoakmai

12. U. S. Postal Stamps Machine Service
13. We sell Travelers Checks
14. Save-by-mail Kits
15. Notary Public Service
16. Two large Free Parking Lots to members.
17. Free Theatre tickets two Saturdays monthly for your children and mothers
18. Christmas party with gifts to College Bonus Members

AR GALIMA UŽMIRŠTI ŠIAULIŲ TEATRĄ?

(Atkelta iš 2 psl.)

ir vaishingi. Gal būt, būtų buvę geriau grįžti į savo vagonus poilsui, nes rytojaus dieną vėl laukė darbas. Bet nebuvo galima įžeisti žmonių. Pagaliau ir patiemis aktoriams buvo įdomu pabendrauti su visuomene.

Prisimenu, kaip žiūrovai priimdavo mus visur labai entuziastingai. Po kiekvieno spektaklio visuomenės atstovas užlipdavo į sceną su prakalba ir gėlėmis. Jau buvo minėta, kad vykdavome ir į Latviją. Reikia pasakyti, kad latvių teatralai priimdavo mus labai nuosirdžiai ir draugiškai. Net pastikdavome mus stoty su orkestru ir gėlėmis, o stoties bufete laukė mums paruošti pietūs. Gi po spektaklio suruošdavo visuomet mums didelius priėmimus labai gerose patalpose.

Tik tada mes, tur būt, dar nesupratome, kokį naudingą ir reikšmingą darbą savo tautai atliekame.

Teatru įsikūrus Šiauliuose, kritikos kaip ir nebuvo. Rašydavo apie teatrą, šiaip teatro gerbėjai, kai kas iš žiūrovų. Rimtesnės kritikos sulaukdavome, jei užklysdavo į spektaklių teatralų iš Kauno.

Geresnes sąlygas išvydomė, kai teatras įsikūrė Klaipėdoje. Ten jau buvo didelė ir gera scena, jauki salė su labai gera akustika. Kalbant pustoniais, buvo girdimas publikoje kiekvienas žodis. Pats teatro pastatas buvo dailus. Tai buvo vokiečių teatras, magistrato žinioje. Mes jame buvome tik kampininkai. Turėjome dalintis patalpomis su vokiečių aktoriams. Tačiau vokiečių aktoriai lankydavo mūsų spektaklius, buvo kolegiški, korektiški ir prisipažindavo, kad jie negali pasiekti tokių gerų rezultatų.

Čia prisiminiau gana įdomų faktą ir negaliu jo neaprašyti. Pačioje pradžioje Šiauliuose, berods, po dviejų sezonų kilo didelis pavojus mūsų teatrui. Švietimo ministerija buvo pasiūšavusi neva tapumo, o gal kitais sumetimais jį uždaryti. Bet galop tas nelemtas sumanymas nebuvo įgyvendintas. Skrajojantis teatras per porą metų įsigijo labai stiprų užnugarį. Juo buvo žiūrovai visų miestų, kuriuose vaidindavome. Pasipylė į švietimo ministeriją memorandumai. Pradėjo važiuoti delegatai iš daugelio Lietuvos miestų, reikalaujanti tautą palaikyti gyvuoti ir toliau. Buvo motyvuojama tuo, kad kultūros ir meno židinis — teatras būtinas ir šiaurinei Lietuvai ne vien tik Kaunui. O ir tas, kad Šiaulių teatras mažiausiai apskunkino švietimo ministeriją. Savo egzistenciją jis visai pateisino ta prasme, kad žiūrovų buvo visuomet su kaupu. Gi žiūrovai sunėš ir reikalingas pajamas. Tad švietimo ministerijai nebuvo pagrindo spyruotis prieš Šiaulių teatrą. Tuo tarpu Kauno Dramos teatre kartais reikėdavo ieškoti žiūrovų tuščioje žiūrovų salėje.

Argi iš JAV gyvenančių kritikų ne vienas nelankė Šiaulių teatro ir niekas nieko nežino apie jį?

Ne vienu atveju kritikas, norėdamas išgarbinti savo mirusį draugą, rašo: kad tasai miręs draugas, atvykęs į Klaipėdos teatrą, pasidarė iškiliausiu režisieriumi. Bet ar gerbiamas kritikas yra buvęs Klaipėdos teatre? Jei taip, tai kokius pastatymus yra jis matęs mirusiojo draugo arba kitų Klaipėdos teatro režisierių? Aš, rašydama apie kritiko mirusį draugą, nesu linkusi paneigti jo režisūros darbų, tik tai noriu pasakyti, kad gerb. kritikas, rašydamas apie jo nuveiktus darbus, neturėjo minėti Klaipėdos teatro, nes pastarasis yra išaugęs ir subrendęs be jo. Kai jis atvyko į Klaipėdą, tai Klaipėdos teatras jau

buvo pasiekęs aukšto lygio pakopą.

Esama dar ir tokių kritikų, kurie klastoja teatro istoriją, rašo apie aktorius, kurie nėra niekad vaidinę vienuose ar kituose veikaluose. Gal ir ne iš piktos valios? Gal tik nežinodami? Bet tokiu atveju galima žinias surinkti. Reikia tik užklausyti tuos, kurie anuose veikaluose vaidino, reikia bent pažiūrėti į spektaklių programas. Juk jose atspausdintų vardų niekas negali pakeisti kitais!

O apie Šiaulių skrajojantį teatrą jau galima parašyti visą knygą. Manau, kad ji nebūtų niekam nuobodi. Buvo daug darbo, daug idomių nuotykių, daug humoro ir gausių anekdotų. O svarbiausia — buvo nuveiktas didelis kultūrinis darbas. Prisiminus visus nepatogumus — šaltį, karštį, blogas patalpas, perkrovimą darbais, vis dėlto nėra pakankamo pagrindo verkėti lenti ir gailėtis arba keikyti nueitą kelią. Visi tie sunkūs išgyvenimai yra atpirkti ir atlyginti tuo, kad žiūrovų minios stebėjo ir išgyveno tą patį gyvenimą, kurį mes stengėmės atvaizduoti scenoje.

Šiaulių Valstybinio dramos teatro kolektyvas gastroliu metu.

Yra kokių prisiminti, kai vienas iš ano meto "aukštuolių" yra pasakęs: kam iš viso reikalinga drama? Reikia pabrėžti, kad jis čia kalbėjo apie dramos teatrą aplamai. Ar nekeista tai girdėti? "Opera", tęsė anas "nepasiekiamasis", "tai kas kita. Atvažiuoja iš užsienio aukšti pareigūnai, diplomatai, ministrai... Kur juos vakarais dėsi? Ogi galima nuvesti į operą arba į baletą išsiblaškyti... O drama... kam reikalinga drama?", tęsė "autoritetingasis".

Tačiau aš esu kitos nuomonės. Nenoriu pasakyti, kad nereikėjo vesti iškilų žmonių į operą. O ne! Opera ir baletas yra taip tik puikus menas, kaip ir kiekvienas kitas menas yra puikus! O drama, aš bent taip suprantu, yra gyvenimo mokykla. Aš tikiu, kad nesu vienintelė, kuri šitaip galvoja. Žiūrovas, nuėjęs į dramos vaidinimą, pamatęs teisingai surežisuotą ir teisingai suvaidintą veikalą, gali išsinešti didelį, gilų įspūdį visam gyvenimui. Savaimė suprantama, kad šios rūšies žiūrovas negalvoja apie teatrą, kaip apie "Moulin Rouge". Mes mokomės ne vien tik mokyklose. Mokomės iš daug ko: iš knygų, iš teatro, iš muziejų, iš gamtos, iš aplinkos, o taip pat iš žmonių. O drama scenoje, tai jau toks ryškus gyvenimas, kuriame jaučiamas žiūrovas pats dalyvauja, o tuo pačiu ir gyvena kartu.

Rašydama čia apie to skrajojantį teatro veikimo sąlygas, nenoriu juk pasakyti, kad didžiausias to teatro nuopelnas, jog jo aktoriai laipiojo kopėčiomis brido per sniegą į sceną, beveik nedrįso pajudėti scenoje dėl jos ankštumo. Tai juk nėra jokie meno laimėjimai, tai techniški netobulumai. Bet aktoriai brenė dvasiniai, norėjo užaugti, surasti vidinę tiesą, norėjo kiekvieną vaidmenį sukurti teisingai — tai yra sukurti charakterį, ne savo, bet

Šiaulių Valstybinio dramos teatro kolektyvas tik ką atvykęs iš Kauno Valstybinio dramos teatro į naujai įsteigtą teatrą Šiauliuose 1931 m. Iš kairės į dešinę sėdi: T. Daubaraitė, E. Bindokaitė, N. Janušaitienė, P. Pinkauskaitė, L. Rutkauskaitė, Priekyje — K. Jurašūnas. Iš kairės į dešinę stovi: R. Krameris, I. Tvirbutas, J. Streitas (režisieriaus padėjėjas), J. Laucius, J. Stanulis (teatro direktorius), J. Miltinis, V. Derkintis ir Alfonsas Radzevičius.

autorius norėtų ir spėta charakterį.

Čia vėl negaliu nepaminėti turėto pasikalbėjimo su anų laikų švietimo ministru. Kai kartą aktorių išrinkti delegatai nuvyko į ministeriją ir prašė pagerinti skurdžias mūsų darbo sąlygas, nes Šiaulių teatro grimavimo kambariuose užšaldavo stiklinėje vanduo. Centraliniam šildymui neveikiant, jie buvo apšildomi elektrinėmis krosne-

Šiaulių Valstybinio dramos teatro kolektyvas gastroliu metu.

lėmis: įjungiamė jas ir džiaugiamės jų skleidžiama šiluma. Bet per 15 minučių jos taip įkaitindavo kambarius, kad reikėdavo skubiai vėl sustabdyti jų veikimą. Išjungus krosneles, kambarys greitai atvėsdavo, vėl būdavo šalta. Be kita ko, nebuvo kambariuose ir tekančio vandens. Tie nepritekliai buvo dėl to, kad pastatas buvo skirtas kinui, turėjo labai mažą užkulisį, kuris kinui nereikalingas. Vėliau buvo pastatyta nauja palpa, vėl skirta kinui, bet ji buvo daug labiau pritaikyta į teatro reikalus. Jau buvo visur įvestas centralinis šildymas ir buvo įrengtas visai pakankamas užkulisis.

Taigi, noriu grįžti prie delegatų. Kai jie kreipėsi į p. ministrą, aiškindami visas negeroves, tai štai kokį atsakymą išgirdo: "O kaip mes su prezidentu vaidindavome klunuose ir daržinėse ir būdavo gerai! O ko gi jūs norite, ponai?" Po tokio atsakymo nebuvo prasmės toliau ir bekalbėti.

Yra apgailėtina, kad nei anų laikų švietimo ministeris, nei kultūros reikalų departamento direktorius nebuvo nė karto apsilankę Šiaulių teatre. Nematė nei vieno vaidinimo, nematė, kokiose sąlygose tenka dirbti.

Baigdama noriu pasakyti tai, kas, man atrodo, svarbiausia. Buvome visai jauni aktoriai, mažo patyrimo, bet didelio entuziazmo. Dažnai tekdavo klausyti savęs, ar yra teisinga, kaip aš darau, ar toks turi būti tas vaidmuo, ar aš turiu vaidinti tą vaidmenį?.. Ar nesuklydo režisierius patikėdamas man tą vaidmenį?.. Ar aš teisingai supratau tą charakterį?.. Nenoriu kartotis, nenoriu būti tokia pati, kaip ankstyvesniame veikalė buvau. Mes jau buvome atsikratę senos rutinos: pirmųjų ir antrųjų meilužių, ingenu, subrečių ir kito panašaus trafareto. Buvo ieškomas aktorius, aktorė, atitinkantys autoriaus sukurtą charakterį. Galimas

daiktas, kad režisieriai suklydavo, skirstydami roles. Gal ne visada jie mokėjo įžiūrėti aktorius vidų. Aktoriaus vidus gali būti labai turtingas. Jo viduje gal slėpi švelniausi lyriniai jausmai, bet gali pasikeisti į gaivalingą ir galingą temperamentą.

Pačioje pradžioje Šiaulių teatro meno vadovas ir režisierius gyveno Kaune. Jis atvykdavo kelioms dienoms ir vėl palikdavo mus savo valiai. Grūmėms patys, kaip mokėjome ir sugėbėjome. Kaip dažnai režisieriai suklaidindavo aktorius, kurie, intucijos vedami, veikė teisingai! Vedami savo įgimtų sugėbėjimų, pagelbštami režisierių, turtindami savo vaidybinę kultūrą, per ilgus darbo metus pasiekėme to, kad pagaliau Klaipėdos teatras buvo pripažintas pirmajiu teatre, prašokęs Kauno teatrą, kuriame kartais viešpatavo slogi rutina. Atvykęs iš Maskvos Dailės teatro Oleka - Žilinskas pradžioje bandė tą rutiną palaužti, bet, ai- man, kiek vėliau nuėjo tuo pačiu, jau įsigalėjusiu rutinos ke- liu. O mūsų skrajojantis teat-

ras padarė visa tam sustabarėjimui atsikratyti.

Atsimenu, kaip nemaža kritikų rašydavo labai palankias recenzijas apie mūsų teatro režisierius, aktorius ir jų vaidybą. Kaipgi čia JAV jie galėjo jį visai užmiršti? Dėl kokių priežasčių jie nenori prisiminti ir parašyti apie tą tikrai garbingą teatrą nė vieno žodelio?

Sovietų okupacijos metu skrajojantio teatro veidas, turis ir reikšmę pasikeitė. Buvo atimti vagonai ir gastrolių skaičius labai sumažintas. Teatro repertuaras buvo persotintas propagandine sovietų dramaturgija. Nepriklausomoje Lietuvoje mūsų teatras turėjo labai įvairų repertuarą. Jame buvo statomi lietuvių, o taip pat kitų jvairių tautų autorių veikalai. Sovietams užėjęs, veikalų nebuvo galima rinktis. Režisierius turėjo priimti visa tai, ką duodavo direktorius, vykdydamas komunistų partijos nurodymus. Te-

atro atmosfera pasidarė keista ir klaidi. Aktoriai pradėjo bijoti ir vengti viens kito, nes nebuvo tikri, ar kas iš aktorių ar kitų teatro tarnautojų nėra užverbuoti NKVD agentai... Teatre buvo įrengtas raudonas kampelis, kuriame patalpintas Stalino biustas. Iš Maskvos buvo atsiųstas propagandininkas, kuris dėstė aktoriams Markso ir Lenino mokslo tiesas. Vėliau, vokiečiams okupavus Lietuvą, pasidarė kiek laisviau ir lengviau. Jie pasitenkindavo tik statomų veikalų cenzūra. Nebrukdavo jėga statyti jų autorių veikalus ir nesikišdavo į teatro vidaus gyvenimą. Antros sovietų okupacijos išvakarėse nemažai

Viena skrajojantio teatro aktorė

TELEVIZIJAS:

paprastas ir spalvotas nebrangiai taisyti. Už patarnavimą vietoj \$3, už d rbtuvės darbą \$10.00 ir dalyv. Pasitarkite apie naujas.

J. MIGNINAS
2549 W. 69 St., II auk., PR 6-1063

Lietuviškas Restoranas - METROPOLIS

6538 So. Western Ave., Chicago. — Tel. 476-9009

Vienintelis lietuviškas restoranas su gerais patiekalais, kaip šašlykas, šnielis ir kt., didelis pasirinkimas vietinių ir importuotų gėrimų. Lietuviškos jausios nuotaitos galėsite praleisti laisvai, skaniai pavaišinti ir atsigalvinti. Atdaras kasdien nuo 11 val. ryto iki vėlymos. Pirmadienį uždaryta. Visi prašomi atsilankyti.

Savininkai PETRAS IR ANTONINA KAUSAI

SINCLAIR

RICHMOND AUTO SERVICE

2934 West 63rd Street
Tel. GR 6-3134 ir GR 6-3553
Sav. Juozas (Joe) Juraitis

* Pagrindinis taisydamas vietinių ir užsieninių automobilių * Elektroninis motory tikrinimas. * Chicago Motor Club patvirtinti kvalifikuoti mechanikai. * Darbas garantuotas ir priimanamos kainos. * Turime vilkiką ir (Courtsey cars). Atsilankykite ir istikinkite.

Heating Contractor

DOMAS ŽUKAUSKAS

Irengiu naujus ir perstatau senus visų rūšių namo apšildymo peklus ir air conditioning į naujus ir senus namus. Stogų rinas (gutters) vandens šildymui boilerius. Turis leidimus dirbti mieste ir užmieste. Darbas atliekamas greitai ir sąžiningai. Apskačiavimai nemokamai.

HEATING & SHEET METAL
4444 S. Western, Chicago 9, Ill.
Telefonas VI 7-3447

Pavasariniai ir vasariniai siuntiniai 1967 metams

Iš daugelio specialiai sudarytų mūsų siuntinių 1967 metų pavasariui ir vasarai siūlome du, kurie yra labai praktiški, už žemą kainą ir į juos yra įtraukta viskas, kas labiausiai reikalinga Jūsų artimiesiems.

Zinoma, taip pat kiekvienas siuntėjas gali sudaryti dovanų siuntinį savo nuožūra, pasinaudodamas mūsų kainoraščiu.

Moteriškas (1967).

Nailoninis su diržu itališkas lietpaltis, 3 yd. vilnonės angliškos kostiumui medžiagos, 4 yds. puikios suknelės medžiagos, 1 komplektas nailoninių apatinių rūbų 2 p. geriausios rūšies nailoninių kojinių, 1 šilkinė gėlėta skarelė, 1 nailoninė skarelė, 12 specialiai parinktų namų darbai adaty, 2 špūlės labai stiprių siūlų, 1 trumpom rankovėm megstukas

Kaina \$75.00.

Vyriškas (1967).

Itališkas nailoninis su diržu dėvimas lietpaltis, 3 1/2 yds. angliškos vilnonės kostiumui medžiagos, 2 nailoniniai v. marškiniai, 1 terylinio kaklaraištis, 1 komplektas apatinių rūbų, 2 p. nailoninių arba vilnonių kojinių, 12 įvairaus dydžio adaty, 2 špūlės labai stiprių siūlų, 3 jardai vilnonės paltui medžiagos.

Kaina \$75.00.

Jungtinis moteriškas 1967 ir vyriškas siuntinys

Kainuoja \$135.00.

Tebesiuočiamė ir visus kitus mūsų anksčiau skelbtus siuntinius dar vis už tą pačią kainą.

Automobilius, dviračius, motociklus, siuvamas mašinas, svaiginamus gėrimus, tabaką ir maistą (sov. gamybos) pristatome iš kooperatyvų Lietuvoje ir Sov. Sąjungoje.

Persiuočiamė ir Jūsų pačių sudarytus siuntinius.

BALTIC STORES LTD.

(Z. JURAS)

421, Hackney Road, London, E. 2., England

Seniausia šioje srityje lietuvių firma, greitas ir garantuotas pristatymas.

Astovai:
A. Kusinskis, 167 College Str., Sudbury, Ont., Canada.
L. Radzevičius, R. R. 2. Port Arthur, Ontario, Canada.

Galime perversi ti pinigų, už ką gavėjas turi teisę pasirinkti kas Jam patinka iš specialių krautuvių.

FRANK'S T.V. & RADIO, Inc.

3240 SO. HALSTED STREET
DIDELIS PASIRINKIMAS ĮVAIRIAUSIŲ TELEVIZIJOS, RADIO, STEREO APARATŲ PARDAVIMAS IR TAISYMAS, TAIPGI ORO VESINTUVAI, SPALVOTOS TELEVIZIJOS APARATAI

PADIDINTAS DIVIDENDAS VISOM TAUPYMO SĄTOM.

4 3/4%

5 1/4%

On savings accounts on investment bonus

NUO SAUSIO MEN. 1 d., 1967

Sąskaitos apdraustos iki \$15,000

BRIGHTON SAVINGS AND LOAN ASSOCIATION

4071 Archer Avenue, Chicago, Illinois 60632

Kas tik turi gerą skonį,

Viską perka pas Lieponį!

LIETUVIŲ PREKYBOS NAMAI

FURNITURE CENTER, INC.

MARQUETTE PK., 6211 So. Western, PR 8-5875

Vedėjas J. LIEPONIS

Pirmad ir ketvirtad nuo 9 iki 9:30 val. Kitom dienom nuo 9 iki 6 val vak Sekmadieniais nuo 12 iki 5 val vak

PREL. PRANO KURAIČIO PAMINĖJIMAS

L. K. Mokslo Akademijos N. Anglijos židinio posėdyje

Balandžio 1 d. Providence pas šv. Kazimiero parapijos kleboną ir Balfo pirmininką kun. Vaclovą Martinkų įvyko Lietuvių katalikų mokslo akademijos Naujosios Anglijos židinio posėdis, kuriam vadovavo židinio pirmininkas prof. Juozas Navickas. Paskaitą skaitė apie prel. Pr. Kuraitį dr. Juozas Girnius.

Dr. J. Girnius apie Kuraitį

Apleidžiant biografines prel. Pr. Kuraičio žinias, tenka bent kiek sustoti ties jo reikšme lietuvių filosofijai ir katalikiškai visuomenei.

Daugiau kaip prieš dvejus metus Aleksote miręs 82 metų amžiaus filosofas prel. Pr. Kuraitis lietuviškai visuomenei buvo mažai žinomas, nes savo 50 metų amžiaus sukaktį labai kukliai atšventęs, jo 60 metų sukaktis vokiečių okupacijos metu taipgi nebuvo paminėta, o 70 metų sukaktį pats praleido Sibire. Kuraitis nebuvo enciklopedistas ir akcijos žmogus, kaip Pr. Dovydaitis, nei puikus kalbėtojas, kaip prel. M. Krupavičius, nei naujų idėjų reiškęjas, kaip K. Pakštas, nei aristokratiškų manierų, kaip St. Šalkauskis. Jis nei įspūdingai kalbėjo, nei patraukliai rašė, bet jis išliko viduje savo dvasios kultūra. Niekaš tiek savo širdies ir darbo į katalikišką jaunimą neįdėjo, kaip Pr. Kuraitis ir Pr. Dovydaitis. Kuraičiui skirtini dideli nuopelnai ir lietuvių filosofijos raidoje.

Lietuvoje jau nuo XVI amž. pradėjo reikštis filosofija, bet ji, parašyta lotynų ir lenkų kalbomis, neįaugo į tautą. Lietuviškos filosofijos pradžia reikiama laikyti 1921 m., kada pasirodė "Logos" žurnalas. St. Šalkauskis iš grynos filosofijos yra davęs tik kultūros filosofiją, o visa kita jo filosofija susijusi su pedagogika. Tuo tarpu Pr. Kuraitis davė filosofijos pagrindus — gnozeologiją ir ontologiją. Jis įdomiai ir įvairiai išreiškė tris filosofijos pagrindinius reikalavimus: 1. filosofijos nepriklausomumas nuo autoriteto, 2. filosofijos realizmas ir kritiškumas, 3. filosofija privalo teikti gyvenimo šviesos, atskleisti gyvenimo tikslą. Pr. Kuraitis griežtai pabrėžė filosofijos savarankiškumą teologijos atžvilgiu ir buvo priešingas vadinamai "krikščioniškai filosofijai". Aris totelio ir Tomo filosofiją jis priėmė ne dėl jų autoriteto, bet dėl to, kad jų filosofija labiausiai atitinka sveiko proto reikalavimus. Jam autoritetas turėjo tiek vertės, kiek jis turėjo protingą pagrindą. Aukščiausias filosofijos autoritetas yra "faktai ir kritiško proto reikalavimai". Šie trys suformuluotieji reikalavimai, dr. J. Girniaus nuomone, yra svarbiausias Kuraičio įnašas į filosofiją.

Vytauto D. universitete, Teologijos - Filosofijos fakultete Kuraitis dėstė pagrindinius filosofijos dalykus: gnozeologiją, ontologiją ir filosofijos istoriją. Klausytojų turėjo nedaug — 5, kartais du ir net vienas, bet rinktinis. Maža auditorija neleido pilnai pasireikšti, kaip profesoriui. Be to, ji kiek riboja ir didelę ištikimybę tomizmui. Skaitė paskaitas be didelės iškalbos, nuobodokai, bet turiningai, "niekad nebuvo tuščias". Savo studentus mylėjo, jo buvo durys ir turtinga biblioteka visad buvo atdara studentams. Nors jis atrodė konservatyvus, tačiau tikrumoje buvęs pažangus. Jam buvo lengva kalbėti Teol. - Filo. fakultete, kur studentai visi buvo katalikai, bet kai vokiečių okupacijos metais pradėjo dėstyti mišriai auditorijai, tai ir čia surado tinkamą kalbą.

Yra išleidęs Gnozeologijos (I ir II d.), suredagavęs studentų verstu Stoecklio Filosofijos istorijos bruožus, iš Sibiro grįžęs parašė Ontologijos III t. ir Teodiceją. Yra rašęs Logos, Tiesos Kelyje, Židinyje ir kt. L. K. Mokslo akademijos II suvažiavime skaitė apie nacionalizmą krikščioniškos doktrinos šviesoje ir III suvažiavime apie tautą ir jos filosofiją. 1912—15 m. redagavo Seinuose leidžiamą kunigams "Vadovą" ir 1925—40 "Tiesos Kelią".

Prel. Pr. Kuraitis buvo nekalbus, asketiškai gyvenęs, viešumos vengęs, į visuomenę ėjo pareigas ir žmogaus meilės traukiamas. Jis surado savo visuomeninio veikimo dirvą, šelpdamas studentus ir rengdamas katalikų mokslininkų bei visuomenininkų elitą. Ilgą laiką buvo ateitininkų dvasios vadas, tas pareigas ėjęs rūpestingai ir pažangiu keliu. Daug katalikų intelektualų yra skolingi prel. Pr. Kuraičiui už jo suteiktą paramą, globą ir sudarytas sąlygas pasirošti intelektualiniam darbui.

Nepriklausomybės laikais jis atrodė atsargus ir konservatyvus, bet, likęs Lietuvoje bolševikų okupacijos metu, kunigų seminarijoje buvo laikomas pažėgiausiu profesoriumi.

Ekumenizmo pradinių Lietuvoje

Prel. Pr. Kuraitis, artimai bendraudamas su pasauliečiais intelektualais, buvo vienas ekumenizmo pradinių Lietuvoje. Iš tikrųjų, ekumenizmas — bendravimas tarp dvasininkų ir pasauliečių pirmiausia pradėjęs reikštis Lietuvoje.

Diskusijos po paskaitos

Po gana gyvos ir vaizdžios paskaitos vyko gyvos diskusijos. Kun. prof. St. Yla išskėlęs prel. Pr. Kuraičio gilų teologijos pažinimą. Jis savo bibliotekoje turėjo ne tik filosofijos, bet ir naujausios teologijos veikalų, kurie buvę atidžiai perskaityti su daugybe įvairių pastabų. Taip pat jis išskėlęs klausimą, svarstantį priežastis, kurios paskatinusios Lietuvoje ekumenizmą. Dr. J. Girnius atsakęs, kad ekumenizmą pagimdė inteligentai ateistai. Pr. Pauliukonis pareiškęs, kad Lietuvos ekumenizmui turėjusi daug įtakos ateitininkų organizacija, kurią kunigai steigė, kunigai šelpė ateitininkus ir vėliau drauge su jais veikė. Tokiu būdu natūraliai užsimezgė bendradarbiavimas tarp kunigų ir katalikų intelektualų. Stasio Šalkauskio prieš 40 metų parašyta Ateitininkų ideologija kai kuriais atžvilgiais pralenkia Vatikano II susirinkimo pasauliečių apaštalavimo konstituciją. Ir vysk. Pr. Karevičiaus reikalavimas, kad kunigai parapijose steigtų katalikiškas organizacijas ir įjungtų į katalikų akciją nemažai prisidėjo prie ekumenizmo. Prel. V. Balčiūnas pareiškęs,

kad Kuraitis buvęs atviras bet kokiai pažangiai minčiai. Jis buvęs pažangus teologas praktikas.

Po diskusijų židinio pirm. prof. J. Navickas išskėlęs reikalą pasiūsti iš židinio bent vieną atstovą su paskaita į rugpjūčio mėn. vykstantį Vokietijoje L. K. Mokslo akademijos VII suvažiavimą. Susirinkusieji pritarė sumanymui ir įsipareigojo atstovo kelionę finansiskai paremti, jei bus reikalinga.

Vaišės ir prof. J. Navieko pagerbimas

Po posėdžio šeiminkas kun. V. Martinkus visus dalyvius pakvietė į valgomąjį prie vaišių stalo, kur jaučiai buvo praleistas laikas ir nuosirdžiai pasidalinta mintimis. Kun. prof. St. Yla priminė, kad nuo š. m. korovo 1 d. dr. J. Navickas Bostono kolegijoje yra pakeltas į ekstrordinarius profesorius (Assistant professor). Taip pat paaiškėjo, kad iš šio susirinkimo dalyvių Aldona Venclauskienė nuo ateinančių mokslo metų taip pat pakelta į ekstrordinarius profesorius. Jų pagerbimui sugiedota ilgiausių metų.

MOVING

perkrausto baldus iš arti ir toli

A. BENIULIS

Chicago, Ill. 60632. Tel. RE 7-7088

ROOSEVELT PICTURE FRAME COMPANY

Manufacturers

Rankomis išpauštyti paveikslų rėmai. Pritaikinti paveikslams skelbimų rėmai metalu aplieti rėmai.

2400 S. Oakley Ave., Chicago
Tel. Virginali 7-7258-59

ST. ANTHONY

SAVINGS & LOAN ASSOCIATION

Joseph F. Gribauskas
Executive Secretary

4 3/4%

ON INVESTMENTS
Units of \$100.00
Dividend Checks
Mailed Quarterly

5%

ON BONUS SAVINGS
Units of \$1,000.00
For 3 Years
Dividends Paid
Quarterly
or Compounded

1447 So. 49th Court
CICERO, ILLINOIS 60650
Phone (Area Code 312) 656-6330

HOURS: Mon. 9-8; Tues., Thurs., Fri. 9-5; Sat. 9-1; Wed. Closed
Savings In By The 10th Of The Month Will Earn From The 1st.

LIETUVIŠKA VALGYKLA. GRAZIAUSIAS LIETUVIŠKAS RESTORANAS. KURIAME GAMINAMI LIETUVIŠKI VALGIAI.

Atdara — nuo 6:00 valandos ryto iki 8:00 valandos vakaro.

"PALANGA" RESTAURANT

6918 So. Western Ave. — GR 6-9758

JADVYGA ir JUOZAS BARTKUS, Savininkai

PLANINGAS TAUPYMAS

MOKA GERUS DIVIDENDUS. PRADEK TAUPYTI SIANDIEN!

- Pinigų taupymui nereikia važinėti, juos galite atsiųsti paštu, nes mes apmokame visas pašto persiuntimo išlaidas.
- Metinis dividendas 4 3/4% išmokamas du kart per metus už visas taupymo sąskaitas.

PARKING LOT — ADJOINING OUR OFFICE BUILDING

MUTUAL Federal SAVINGS

AND LOAN ASSOCIATION OF CHICAGO

2212 WEST CERMAK ROAD • CHICAGO, ILL. 60608

OFFICE HOURS: Monday, Tuesday, Friday 9 to 4; Thursday 9 to 8; Saturday 9 to 1; Wednesday closed

JOHN J. KAZANAUSKAS, President

CHICAGOS PONIOS IR PANELES,

Nereikalingi plaukai sunaikinami atsargiai, efektingai, ekonomiskai! Pasauly garsus metodus vartojamas, pripažintas visų daktaru Lūpos, žandai, skruostai, antakiai, kakta, rankos, kojos.

Kankintis visg gyvenimą su nereikalingais plaukais, tai jau per daug. Laikas tik pasunkina padėtį, kiekvienas odos ligų gydytojas tai žino.

Kodėl laukti? Tuoj skambinkit DE 2-6631 ir pasikalbėkite.

Elektrologistė — JANINA POCS, Marshall Field Annex Bldg., 25 E. Washington St. Suite 1420

Mūsų erdviose patalpose turime didžiausį pasirinkimą visų modernių baldų, elektriinių krosnių, radijo ir televizijos aparatų, šaldytuvų ir kitu namams reikmenų LIETUVIŲ ĮSTAIGŲ

ROOSEVELT FURNITURE CO

F. A. RAUDONIS ir N. BERTULIS

2310 W. Roosevelt Road Tel. SEEley 3-4711

Atdara pirmadienį ir ketvirtį 9-9 val., antr., treč. ir šeštadieniais nuo 9 iki 6 val. Sekmad atdara nuo 11 iki 4:30 v. po pietų

Automobilio nelaimės atveju skambinkite

(In case of accident, call)

COUNTRY AUTO REBUILDERS

GR 6-7777 24 hour towing service

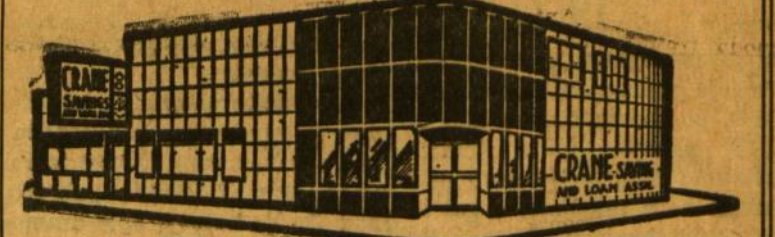
Karoserijos taisymas, stabdžiai, motorai, tepimas ir smulkūs pataisymai

FRONT WHEEL ALIGNMENT — WHEEL BALANCING BODY AND FENDER WORK PAINTING, MECHANICAL REPAIR

2423 W. 59th St., Chicago, Ill. 60629

Savininkas — MIKAS CESAS

CRANE SAVINGS

AND LOAN ASSOCIATION

B. B. PIETKIEWICZ, Prez.

2555 West 47th St. Tel. LAfayette 3-1083

PLENTY OF FREE PARKING

4 3/4%

Naujas aukštas dividendas mokamas už investavimo sąskaitas

PINIGAI ĮNEŠTI IKI 15 D. PELNO NUOSIMČIUS NUO 1 D.

Dividendai mokami kasdien ir ilpo mėn. 31 d.

VALANDOS: ANTRADIENI PENKTDIENI 9 v. r. iki 5 v. v. PIRMDIENI IR KETVIRTADIENI 9 v. r. iki 9 v. v. SEŠTADIENI 9 v. r. iki 12 v. d. Trečiadien uždaryta

PAPUOŠKITE BUTĄ NAUJOMIS UŽUOLAIMOMIS. DAR SUSPĖSIME PAGAMINTI ŠVENČIŲ SEZONUI, TIK PASIRŪPINKITE PAS

STEIN TEXTILE CO.

Remėnėms kamomis iš tūkstančių jardų užuolaidoms dekoratyvinių medžiagų, ne iš mažų pavyzdžių, bet iš didelių ritimų: damasko, brokadės, "boucle's", "fiberglass"

PIRKSITE NEBRANGIAI IR GAUSIT DOVANĄ

STEIN TEXTILE bendrovė yra pirmoji, kuri parūpino vilnonių šilko, nylonų, tafetų, aksomo, ANGLIŠKŲ MEDŽIAGŲ paltams ir kostiumams stultimui artimiesiems į Lietuvą ir tolimąjį Sibirą už žemas kainas.

616 W. Roosevelt Rd., Chicago 7, Ill. WA 7-3737

Atdara kasdien ir sekmd 9:15 r. iki 5:30 vak. Pirmadien uždaryta

Nemokama vieta mašinoms už kampo į šiaurę Jefferson St Chernin's aikštėje

Pasinaudokite Draugų „Classified“ skyriumi.

Perskaite Draugą, duokite kitiems pasiskaityti

Nauji leidiniai

• Kazys Bradūnas, SONATOS IR FUGOS (Susitikimai su Ciurlioniu). Išleido Mykolas Morkūnas 1967 metais. Knygos meninis išplanavimas ir M. K. Ciurlionio darbų detalėmis iliust racinių puslapių kompozicijos padarytos dail. Vytauto O. Virkau. Ši nauja K. Bradūno poezijos knyga yra 64 psl. liuksusinis leidinys, 11 x 9 inč. formato, įrišta į kietus drobės viršelius.

Knygoje eilėraščių pluoštai padalinti į šiuos skyrius: Pirmasis pasimatymas, Saulės sonata, Pirmoji fuga, Pavasario sonata, Antroji fuga, Jūros sonata, Atsisveikinant, Grožio žodinėje formoje eilėraščių mezgamas poeto ir tapytojo minčių dialogas, liečiant likimines būties ir estetines tautinio įvaizdžio problemas.

Puošniai išleista knyga spausdinta M. Morkūno spaustuviėje, 6051 So. Ashland Ave., Chicago, Ill. 60636. Knygos kaina \$5.00, gaunama "Drauge" ir pas knygų platintojus.

• AIDAI, 1967 m., kovo mėn., nr. 3. Pirmuoju straipsniu Juozas Eretas duoda Kazio Pakšto, kaip kalbėtojo, portretą. Žinant, kad ir pats Eretas yra neeilinis oratorius, jo raštas apie kitą tokį yra tikrai labai spalvingas, tapybiškai ryškus. Spėjame, kad straipsnis yra ištrauka iš J. Ereto rašomos Kazio Pakšto monografijos. Tad reikia tikėtis, jog ir visa anoji knyga bus nesudėjęs paminklas dinamiškam Pakštui.

Dar kone toks apie tokį rašo ir Pulgis Andriūsis apie Antaną Gustaitį, puslapius išgražindamas atitinkamų atsiminimų epizodais. Pats Ant. Gustaitis duoda trejetą linksmų, eiliuotinių Andriūšio, Brazdžionio ir Santvaro portretų. Kun. P. Celičius plačiau apsisoja prie laiko sudabartinimo problemos A. Maceinos "Dievo Avinėlyje". Dr. Pr. Skardžius recenzuoja Lietuvoje pradėtą leisti kalbotyrinį žurnalą "Baltistica". J. Jakštas rašo apie senesnią raštą vieną mažosios Lietuvos dokumentą, kalbantį apie Donelaičio gimtinę ir jo protėvį, o tuo pačiu metantį daugiau šviesos ir į kitas ano krašto praėities problemas. Spausdinama nauja K. Grigaitytės novelė "Indrė". Plati ir įvairi apžvalginė žurnalo dalis, kurioje, be kita ko, aptariama dailininkų Vaičiūčio ir Urbono kūryba ir recenzuojama Danguolės Sadūnaitės poezijos knyga "Kai tu arti manęs". Numeris iliustruotas dail. A. Vaičiūčio ir L. Urbono dailės darbų nuotraukomis.

"Aidus" redaguoja dr. Juozas Girnius. Žurnalo metinė prenumerata \$7.00. Administracijos adresas: 680 Bushwick Ave., Brooklyn, N. Y. 11221.

• THE MARIAN, April 1967. Tėvų Marijonų leidžiamas religinės kultūros mėnesinis žurnalas anglų kalba, redaguojamas kun. J. Prunskio. Metams \$3.00, adr. 4545 W. 63 St., Chicago, Ill. 60629. Balandžio mėn. numeryje Atlanto pakrantėse gyvenanti bendradarbių Fr. Grimm rašo apie JAV vyriausią kariuomenės kapelioną kard. Suellman; straipsnis iliustruotas nuotraukomis iš Vietnamo. Laik raštininkas A. Haines aptaria naują prancūzų operą "Karmelčių dialogas" — apie tų seserų tragiką Prancūzų revoliucijos metu. Rašytoja D. Bindokienė stilingai nusako motinos — šeimininkės rūpesčius. Belgijos benediktinė Pax slapyvardžiu rašo apie savo tikrojo pašaukimo atradimą. Pietų Amerikoje besidarbuojantis kun. A. Švedas, MIC, supažindina su rašytoju Hugo West. Notre Dame universitete dėstąs dr. A. Šešplaukis aprašo savo matytas šventoves Vengrijoje ir Jugoslavijoje. Laikraštininkė L. Bell supažindina su amerikiečių plau-

KAZYS BRADŪNAS SONATOS IR FUGOS

Kazio Bradūno naujo poezijos rinkinio aplankas, pieštas dail. Vytauto O. Virkau.

1966 METŲ GERIAUSIAS FILMAS

Sir Thomas More, gyvenęs 1478—15v5 m., mokslininkas teisininkas, rašytojas ("Utopia") ir pirmasis pasaulietis Anglijos kancleris, rašytojo Samuel Johnson buvo apibūdinamas kaip "didžiausias dorybių asmuo, kokio nerasi antro šiose salose".

Ir šito, per besitęsiančius šimt mečius neblunkančio, bet dar labiau švytinčio vyro portretą Columbia su didžiausiu pasisekimu iškėlė ekrane spalvotame filme "A Man for All Seasons" su britų aktorių sąstata.

Šį kartą tikrai drąsų filmą aprašyti superlatyvais. Dar nė nepriartėjęs Oscarų dalinimo vakarui, jau jis nušlavė net 4 premijas (iš 6 duodamų) New Yorko filmo kritikų. Dabargi 39-tame metiniame Oscar premijų skirstyme nusinešė 6 premijas (iš 8 nominacijų), palikdamas užpakaly "Who's Afraid of Virginia Woolf?" su 5 premijom iš 13 nominacijų aiškų viso Hollywoodo favoritą. Filmas pripažintas geriausiu iš visų, o kitos 5 aukso statulėlės atiteko geriausia aktoriui (Paul Scofield), už filmo tekstą (rašytojui Robert Bolt), už spalvotų kostiumų sukūrimą ir spalvotą kinematografiją.

Sis filmas yra puikus pavyzdys tikro kino meno. Ted More spalvotos fotografijos yra aukščiausios technikos, Fred Zinneman žibanti režisūra yra neginčijamas faktorius filmo pasisekimo, o ir rašyt. Bolt padarė nuostabią dalyką, perkeldamas savo paties parašytą scenos veikala į ekraną. Balt yra parašęs ir nepamirštamus "Lawrence of Arabia" ir "Doctor Zivago". Sis gi jo scenos veikala metais ėjo su pasisekimu Broadway scenoje.

Paul Scofield vaidyba kanclerio Tomo More rolėje, geriau mirštančio, bet ne einančio prieš popiežių, yra pačioje meniškoje aukštumoje. More humoras ir meilė gyvenimui, jo jautrus reakcioniančių mediciniškos pagalbos laivu SS Hope. Jubilatas kun. L. Gižinskas svarsto maldos efektyvumo klausimą, o kun. Ant. Nockūnas MIC, aprašo naujai Prancūzijoje įsisteigusį protestančių moterų vienuolyną. Meno mylėtojas J. C. Vitale aptaria moderniojo bažnytinio meno pasireiškimus; mokytoja sesuo Mary Louis, C. P. S. išryškina katalikiškojo auklėjimo svarbą. Juozas Prunskis duoda naujų Pearl S. Buck, Tomo Merton, prof. J. Stuko veikalų apžvalgą, o Elizabeth bei Henry Peisson taip pat duoda porą recenzijų. Žurnalo numeris gausiai iliustruotas Manet, Coort, Epšteino, Alberto kūrinių reprodukcijomis, V. Maželio ir daugelio kitų nuotraukomis. Kai kurios nuotraukos — specialiai šiam numeriui išrašytos iš Šveicarijos.

panaikinimą, atseit, prašyti popiežiaus dispensuoti jo buvusią dispensą.

Karalius stengiasi net apeiti Romą, abejodamas popiežiaus autoritetu, bet siekia More palaiminimo, nes, anot karaliaus, "esi sąžiningas ir, kas svarbiausia šiam reikale, esi žinomas kaip sąžiningas". Tačiau More griežtai pasipriešina, sakydamas "žmogaus siela yra jo paties".

Rašytojo Bolt kancleris nesizavi didvyriška mirtimi, ne taip, kaip pvz. Tomas Becket. Anot jo, "tai nėra medžiaga, iš kurios kankiniai yra padaryti". Ir jis tyla mano išvengtį krizės.

Titulinėje rolėje Scofield tiesiog spindinčiai atkuria More portretą, jo paties sukurtą scenoje. Tai giliai jautrus, nuosirdžiai religingas vyras, kurio lojalumas Dievui bei sąžinei nugalai ištikimybę karaliui ir parlamentui. Jo žvalios, skrodžiančios akys ir įsakantis, bet švelnus balsas išgauna iki paskutinio trupinio viską, kas galima išgauti iš humorisko, galingo, netgi vietomis kandaus teksto, besisukančio apie vienišumą dorą vyro principų prieš visų draugų ir net paties šeimos įtaigojimą "pasiduoti".

Scofield vaidyba remiama iš visų pusių, lyg stiprių šulų, puikių aktorių: Leo McKern (Krom

velio); Robret Shaw — lyg mažo berniuko karštagalvio, ugningo, impulsyvaus karaliaus rolėje; prasikiša Orson Welles — mažoje, bet reikšmingoje kardinolo Wolsey rolėje; Wendy Hiller — More griežta, rimta, be humoro "liūtė" — žmona sukūrusi nepamirštamą sceną kalėjime atsisveikinant); Susannah York — jo žavi, švelni, protiniga, išmoksinta duklė Meg; Corin Redgrave (27 m. sūnus aktorius Michael ir broliš Vanešos ir Lynn — iškilusių aktorių) — Roper, Meg mylimasis ir vėliau vyras ir kt.

Filmas turėtų būti pamatytas kiekvienos šeimos. S.

Esu lietuvis 56 metų amžiaus, nevedęs, ieškau sau gyvenimo draugės, vedybų tikslu. Pageidauju lietuvių kilmės, nevedusios arba našlės be vaikų ir R. K. tikybos. Nevyresnės 50 metų amž. Paleškoma gali gyv. JAV-se, Pietų Amerikoje arba Canadoje. Suinteiruotos prašomos rašyti adr.: Draugas, Adv. No. 7124 (4545 W. 63rd St., Chicago, Ill. 60629.

TV, Radio, Stereo, Air-Conditioners
BANGA
Pardavimas ir taisymas
2649 West 63rd St., Tel. 434-0427
P. Rudėnas K. Simulis

FOTOGRAFAS ŽAVIOMS NUOTAKOMS

THE Paul STUDIO

home of MODERN photography

Gowns by Martha

PORTRAITS • CANDIDS
3213 South Morgan St. YA 7-5858

JEI JŪS NORITE SIŪSTI SIUNTINĮ - DOVANAS Į USSR NAUDOKITĖS PATARNAVIMU PLAČIAI ŽINOMOS FIRMOS PACKAGE EXPRESS & TRAVEL AGENCY, INC. (LICENSED by Vnešposyltorg)

VYRIAUSIA ĮSTAIGA
1530 Bedford Ave., Brooklyn 16, N. Y., IN 7-5522

Siuntiniai siunčiami per mūsų firmą paskyrimo vietą pasiekia trumpiausiu laiku. Siuntinių pristatymas garantuotas. Visi miltai apmokami mūsų įstaigoje, gavėjams NIEKO NEMOKA.

Prie firmos skyrių yra krautuvės, jose rasite žemiausiomis kainomis pasirinkimui įvairiausių audinių, taip pat maisto produktų, odos avalynės ir kitų daiktų.

Firma - skyriai atidaryti kasdien nuo 9 valandos ryto iki 6 valandos vakaro.

Šeštadieniais ir sekmadieniais nuo 9 valandos ryto iki 4 valandos popiet.

MŪŠŲ SKYRIAI:

BROOKLYN, N. Y.	1530 BEDFORD AVE.	IN 7-6465
NEW YORK 5, N. Y.	78 SECOND AVENUE	OR 4-1640
NEWARK, N. J.	314 MARKET STREET	MI 2-2452
SOUTH RIVER, N. J.	408 WHITEHEAD AVENUE	CL 7-6320
UTICA, N. Y.	963 BLEECKER STREET	RE 2-7476
FARMINGDALE, N. J.	FREEMOOD ACRES	363-0494
PHILADELPHIA 23, PA.	631 W. GIRARD AVENUE	PO 9-4507
ALLENSTOWN, PA.	126 TILGHMAN STREET	HE 5-1654
ROCHESTER 5, N. Y.	558 HUDSON AVENUE	232-2942
LOS ANGELES 4, CAL.	107 SO. VERMONT AVENUE	DU 6-6550
CHICAGO 22, ILL.	1241 NO. ASHLAND AVENUE	HU 6-2818
BAITMORE 31, MD.	1900 FLEET STREET	DI 2-4240
BUFFALO 12, NEW YORK	701 FILLMORE AVENUE	TX 5-0700
DETROIT 12, MICH.	11001 JOS CAMPAU AVENUE	TO 8-0298
HARTFORD 6, CONN.	643-47 ALBANY AVENUE	CH 7-5161
JERSEY CITY, N. J.	303 GROVE STREET	HE 5-6368
SYRACUSE, N. Y. 13204	515 MARCELLUS STREET	475-9716
CLEVELAND 13, OHIO	1028 KENILWORTH AVENUE	PR 1-0690
HAMTRAMCK, MICH.	11339 JOS CAMPAU AVENUE	TO 9-3980
SO. BOSTON, MASS.	396 W. BROADWAY	AN 8-1120
TRENTON 10, NEW JERSEY	1152 DEUTZ AVENUE	EX 2-0306
RAHWAY, N. J.	717 W. GRAND AVE.	381-8997

DRAUGAS, šeštadienis, 1967 m. balandžio 15 d. 7

DEKORAVIMAS IS VIDAUS IR IS LAUKO
Kilimai ir apmušti baldai valomi
J. RUDIS Tel. Cliffsade 4-1950

MOVING
A. VILIMAS
Apraustas perkraustymas
Ivairių atstumu
8415 So. Litanica Avenue
Tel. Frontier 6-1882

APDRAUDŲ AGENTORA
Namų, automobilių, gyvybės, sveikatos ir biznio Patogios išmokėjimo sąlygos
J. BACEVIČIUS
6455 So. Kedzie Ave., PR 8-2233

Apsimoka skelbtis DRAUGE, nes jis plačiausiai skaitomas lietuvių dienraštis. Gi skelbimų kainos visiems priimanamos.

PETKUS
TĖVAS IR SŪNUS
MARQUETTE FUNERAL HOME

TRYS MODERNIOS KOKPLČIOS

2533 West 71st Street Tel. GR 6-2345 - 6
1410 So. 50th Ave., Cicero Tel. TO 3-2108 - 09

AIKŠTE AUTOMOBILIAMS STATYTI

EUDEIKIS
LAIDOTUVIŲ DIREKTORIUS

Trys Moderniškos Kopyčios:

4605 - 07 South Hermitage Avenue
Telefonas — YArds 7 - 1741 - 2
4330 - 34 South California Avenue
Telefonas LA 3 - 0440 ir LA 3 - 9852

GUZAUSKŲ BEVERLY HILLS GELINYČIA

Geriausios gėlės dėl vestuvių, banketų laidotuvių ir kitų papuošimų

2443 West 63rd STREET
Telef. PRospect 8 - 0833 PRospect 8 - 0894

MAZEIKA & EVANS
FUNERAL HOME

THREE AIR-CONDITIONED CHAPELS

Parking Facilities

6845 SOUTH WESTERN AVE. REpublic 7-8606

PIRKITE DABAR TIESIOG NUO MR. NELSON SÁVININKO

SAINT CASIMIR MONUMENT CO.
3911 West 111th Street
Didžiausias Paminklams Planų Pasirinkimas Visame Mieste
Telef. — CEdarcrest 3 - 6335
Vienas blokas nuo kapinių

LAI DOTUVIŲ DIREKTORIAI
Lietuvių Laidotuvių Direktorių Asociacijos Nariai

STEPONAS G. LACKAWICZ
3424 W 49th STREET Tel. REpublic 7-1213
2314 W. 23rd PLACE Tel. VIRginia 7-6672

PETRAS BIELIONAS
348 S. CALIFORNIA AVE. Tel. LAfayette 3-3572

ANTANAS M. PHILLIPS
3307 S. LITUANICA AVE. Tel. YArds 7-3462

POVILAS J. RIDIKAS
3354 S. HALSTED STREET Tel. YArde 7-1911

LEONARDAS F. BUKAUSKAS
1821 S. MICHIGAN AVE. Tel. COmmodore 4-2228

JURGIS F. RUDMIN
3319 S. LITUANICA AVE. Tel. YArds 7-1138 — 1189

VASAITIS — BUTKUS
1446 S. 50th AVE CICERO, ILL. Tel. OLympic 2-1003

LAWN FUNERAL HOME
Sigmund J. Sutkus
7909 STATE RD., OAKLAWN ILL. TEL. 636-2320

Akademinės Prošvaistės

Leidžia Šiaurės Amerikos Lietuvių Studentų Sąjunga

Redaguoja L.S.S. Centro valdyba. Rankraščius siųsti šiuo adresu: "Akademinės Prošvaistės", 4545 W. 63rd St., Chicago, Ill. 60629. "Akademinės Prošvaistės" išeina kiekvieno mėnesio trečiąjį šeštadienį.

APIE KONTAKTUS SU AMERIKIEČIŲ STUDENTŲ ORGANIZACIJOMIS

Romo Misiūno paskaitos mintys

Prieš keletą savaičių ŠALSS Detroito skyrius turėjo progos išgirsti Romo Misiūno paskaitą, kurios tema buvo neseniai per Ameriką nuaidėjęs triukšmas apie CIA ir Amerikos studentų organizacijas. Nors šis įvykis tiesiogiai nelietė ŠALSS, jis davė progos pagalvoti ir apie Lietuvių studentų sąjungos vietą ir rolę Amerikos studentų organizacijose. Šiam klausimui buvo skirta nemaža paskaitos dalis.

Paskaitos autorius, remdamasis faktais, teigė, kad ŠALSS ryšiai su Amerikos studentų organizacijomis yra silpni. LSS atstovai dalyvavo 1968 ir 1959 m. NSA kongresuose, bet LSS bendradarbiavimas su NSA, atrodo, tuo ir baigėsi. Nieko neišėjo iš bandymo užmegzti glaudesnius ryšius ir su Šiaurės Amerikos Vengrų studentų sąjunga ir Ukrainiečių studentų federacija. LSS atstovas dalyvauja dar ISC konferencijose. Tai beveik viskas, ką galima pasakyti apie bendradarbiavimą su amerikiečiais.

1951 m., steigiant LSS, naujos organizacijos buvo numatyti tokie tikslai: 1) atstovauti lietuvių studentams; 2) įjungti lietuvius studentus į Lietuvos laisvės kovą tarptautiniame bei Amerikos akademinėje forumo, kartu ir tarptautinėje bendruomenėje; 3) rūpintis socialiniais ir ekonominiiais studentijos reikalais, organizuojant paramą ir glaudžiai bendradarbiaujant tarpusavy bei su lietuvių visuomenė. Atrodo, kad iš visų užsibrėžtų tikslų iki šiol mažiausiai yra atsiektas antrasis. Galima prieštarauti, sakant, kad LSS yra įsteigusi ir iki šiol remia "Lituanus" žurnalą. Tas leidinys yra tikrai geras ir gan aukšto lygio. Bet iš patyrimo galima sakyti, kad dėl jo smarkios nacionalistinės linijos jis yra traktuojamas akademinuose sluoksniuose ne kaip pilnai mokslinis žurnalas, o daugiau kaip propaganda. Nors, objektyviai žiūrint, jis yra geras žurnalas, bet, subjektyviai kalbant, jis neatlieka savo tikslo.

Viena svarbiausių LSS nepasisekimo kitose studentų organizacijose, ypač NSA ir ISC, priežasčių yra klaidinga taktika, dėl kurios amerikiečiai studentai susidarė apie mus iškreiptą vaizdą. Mūsų atstovai, nuvykę į NSA ar ISC kongresus, tuoj pat kelia Lietuvos bei Pabaltijo klausimą, lyg tai būtų kokia nors jų obsesija. Susidaro įspūdis, kad niekas mums nerūpi, išskyrus tą vieną vienintelį klausimą, kurį, teisybę pasakius, daug kas iš svetimšalių laiko mirusiu ir visai neaktuali. Mes tik prašome, maldaudame, tikimės malonių ir nieko patys nenorime duoti. Susidaro įspūdis, kad mums kitių problemas atrodo visai svetimos, o tik norime, kad visi kiti sirgtų mūsų problemomis. Tai yra, be abejo, pats negeriausias būdas priesti prie šio krašto studentų vadų. Mus jie laiko svetimais, dėl to, kad mes patys elgamės kaip svetimi.

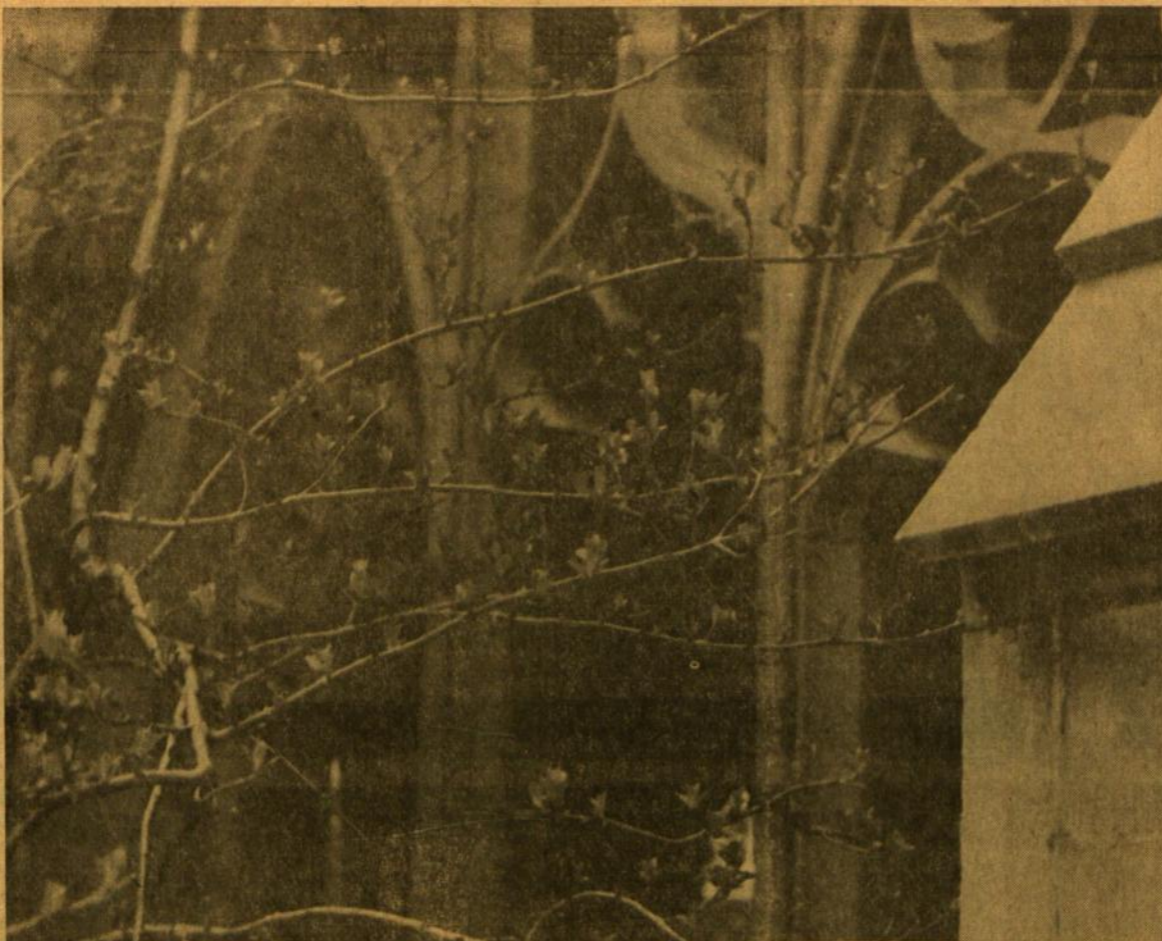
Praeitam suvažiavime Toronte visiems užsiregistruojantiems buvo išdalintos klausimų ankė-

tos. Iš atsakymų į anketos klausimus susidarė vaizdas, kad ne daug kas iš lietuvių studentų dalyvauja amerikiečių politinėse organizacijose: iš 278 atsakiusiųjų tedalyvauja... 13. Taip pat matyti nesupažinimas su svarbiomis svetimtųjų organizacijomis. Į klausimą, kas yra USNSA teisingai teatsakė 15; ISU — 13; ISC — 6; WAY — 6; USYC — 5; YAF — 28; SDS — 43. 66 iš 276 teisingai atpažino, kas yra SNCC — toji organizacija taip dažnai minima, kad jau sunku jos neatpažinti.

Nenusidėmė tiesiai, teigdami, kad mūsų studentai labai mažai težino apie dabartinę Lietuvos padėtį ir bendrai apie tarptautinę politiką. Teko girdėti kalbas apie vienos kolegės nuotykius ISC kongrese. Bandydama iškelti Lietuvos klausimą pasikalbėjimuose su kiais studentais, ji paminėjo 1940 m. okupaciją, 1941 m. baisųjį birželį, 1944—52 m. partizanų kovas — visą, ką mes esame girdėję iš tėvų pasakojimų. Negalima pasakyti, kad šie pasakojimai ne teisingi. Bet visa tai yra praeitis. Po 1941 m. baisiųjį birželio dienų yra pasauly įvykę gal net žymiai didesni ir labiau sukreciančių baisenybių. Ji buvo paklausta, kaip dabar Lietuva yra skriaudžiama baisiojo okupanto. Nelengva jai buvo atsakyti — surado kokį ten persekiojimą, bet vis tiek per daug neįspūdinę. Ji atsidūrė nemalonių padėtyje — kaip galima kalbėti lietuvių studentų vardu, mažai nusimanant apie dabartinę Lietuvą, o tik bendrai smerkiant kruviną komunistinio okupanto režimą.

Tie patys Toronto suvažiavimo duomenys patvirtina, kad nedaug kas iš lietuvių studentų skaito ar nors pavarto politinius žurnalus: iš 278 — 5 ar 6 žino "The New Republic", "The New Leader", "The New Guard" ir "East Europe"; 8 — "National Review". Daugiausia, pasirodo, skaitomi patys absurdiškiausi leidiniai: "Soviet Life" ir antisemitinis "Common Sense". Ir kaip įmanoma vesti inteligentišką pokalbį su svetimšaliais inteligentais tokiu politiniu klausimu kaip Lietuvos padėtis, nebūnant susipažinusi su dabartine pasaulio politika?

Paskaitos autorius daro išvadą, kad LSS nariams reikėtų geriau susipažinti su pasaulio ir Amerikos problemomis, ypač su Amerikos studentų organizacijų veikla. Šiuo metu, kai

Pavasaris beldžiasi į Chicago universitetą...

Nuotr. Uosio Juodvalkio

MOTEKAITIENĖS DAINAVIMO STUDIJOS PASIRODYMAS

Kiek sukritusio ir neįvyktingo lietuvių muzikinio gyvenimo kontekste Izos Motekaitienės dainavimo studijos pasirodymas balandžio 3 ir 4 dienomis Chicago Jaunimo centre sudarė visai malonų ir nelauktą kontrastą ir giedriai bei pavasariškai nutėikė ne vieną klausytoją. Džiugino, tikriausiai, beveik visų šio parengimo aspektų didelis išbaigtumas; gražus, turtingas bei sugestyvus scenovaizdis (Alvydas Bičiūnas), geras maloniai pastebimas apšvietimas (Antanas Rauchas), solidi ir žinoviška, orkestrą neblogai atstojanti fortepijono palyda (Manigirdas Motekaitis), na, ir

pagaliau pats jaunųjų dainininkų dainavimas, vietomis nelygus, kai kur dar žaloikas, bet, apskritai, save užtenkamai pateisinęs.

Aušra Gilytė ir Juozas Aleksišinas dainuoja Seymour Barab "Laimės žaisimą".

Prie koncerto sėkmingumo prisidėjo ir pačių statomųjų veikalo įdomumas ir šviežumas: jei ne p. Motekaitienės studijos pastangos, platesnė mūsų visuomenė ir nebūtų turėjus progos išgirsti Gian - Carlo Menotti "Telefono" ar Seymour Barab "Laimės žaisimo", o bent pirmasis veikalas yra visai jaukus ir gailvus mums mažai tepažįstamos 20 amžiaus muzikos pavydys. Todėl parengimas ir paliko bendrai teigiamą įspūdį. Kilus impulsui kritikuoti ir peikti, reikia atsiminti, kad kone visi šio pasirodymo dalyviai yra "tyneidžeriai", ir kad dauguma jų neturi jokių ambicijų tapti operiniais ar koncertiniais dainininkais, bet mokosi dainavimo tik dėl bendro išsilavinimo ar paprasto malonumo. Tad profesinių kriterijų ir negalima čia taikyti, lygiai kaip jų netaikome, vertindami, sakykime, kelių mūsų Chicagoje ir kitur esančių fortepijono studijų mokinių pasirodymus, kuriuose irgi neišgirsime estradinei karjerai besiruošiančių pianistų. O vis dėlto, net ir statant kiek aukštesnius reikalavimus, p. Motekaitienės studijos atsiėkimų negalima nuneigti.

Man teko dalyvauti bal. 2 d. spektaklyje, tad ir šios mano pastabėles tik jį ir lies. Stipriausias koncerto punktas buvo pats pirmutinis — Menotti "Telefonas", vienaveiksmė, komiška opera apie plepią, telefonui užsiangažavusią merginą ir jos senyvą mylėtoją. Atsidarius scenai, iš karto stebino Elenos Bradūnaitės palyginti šviri intonacija, gera, gyva frazuotė, muzikiniu vyksmo supratimas,

jin įsijautimas ir su tuo susijęs vaidybinis profiliskumas. Jos partnerio rolę mažiau dėkinga vokalinės linijos grožio bei svorio prasme, tad nuo to Vytas Nakas, gražaus bosu saviškai truputį nukentėjo. Perdėm rečitatyvinė ir baritoniška tos rolės orientacija neleido jam "išsidainuoti" ir pasirodyti savo stipriausiam registre. Be to, jautėsi ir jo vidinis netikrumas scenoje, pasamoneje kompensuojamas kiek natūralia ir atkištine vaidyba. Abiejų duetai nebuvo visur susiderinę, nors pačiame gale tikslumas padidėjo.

Antroji vienaveiksmė opera — Seymour Barab "Laimės žaisimas", besisukanti apie trijų mezgėjų ir laimę nešančio agento likimus, kiek mažiau įdomi visais požiūriais, sudarė sunkesnių problemų visiems solistams. Bet kiekvienas parodė bent vieną teigiamybę: Aušra Gilytė — savotišką, tolimesnio išdirbimo (ir gal pakreipimo į šlagerinį barą) vertą tembrą, Dana Bajalytė — mokėjimą užtuotuoti ar be kompromitacijos išsikapstyti iš klaidelių ir sunkumų, Birutė Balčiauskaitė (stipriausia šio veikalo dalyvė) — neblogą techniką ir lygią, jaukią laikyseną ir Juozas Aleksišinas — malonų tembrą ir pastebimą pažangą nuo pasirodymo "Traviatoje" pereinamais metais.

O, kiek šiandien daug laiškų...

STUDENTŲ ATEITININKŲ KURSAI

Pranešam, kad Studentų ateitininkų sąjungos ideologiniai kursai ruošiami bendrai Detroito ir Chicago SAS draugovių, įvyks bal. 28—30 d. Dainavoje. Kursai ruošiami bendrai Detroito ir Chicago SAS draugovių, įvyks bal. 28—30 d. Dainavoje. Kursai ruošiami bendrai Detroito ir Chicago SAS draugovių, įvyks bal. 28—30 d. Dainavoje.

Raginam visus atvykti į kursus, nes numatyta įdomių pasikaitininkų ir gyvų diskusijų. Kursai oficialiai atidaromi šeštadienio rytą, tad patariam dalyviams atvykti penktadienio vakare. Kursų kaina liks tokia pati šeštadienį ir penktadienį atvykusiems.

Registruotis šiuo adresu: Vytas Nakas, 1982 25th St., Detroit, Mich. 48216.

KURSU PROGRAMA
Balandžio 28 d.

10:00 v. Kursų atidarymas.

10:15 v. Paskaita: "Idealo ir laiko statomi uždaviniai studentui".

1:00 v. Paskaita: "Grupinio veikimo psichologinė dinamika".

4:00 v. Simpoziumas: "Kaip draugovė praveisti ateitininkiškos šeimos mintį".

9:30 v.v. Vakarinė programa.
Balandžio 30 d.

9:00 v. Studentų referatų ciklas: "Nuo nuobodulio iki veiklos".

11:00 v. Sv. Mišios.
1:00 v. SAS Valdybos pranešimai, komentarai ir t. t.

2:30 v. Kursų uždarymas.
Studentų referatų ciklas susideda iš keturių temų:

1. Žmogus be minties.
2. Prasilaizimas į idėjinį pasaulį.
3. Žodžio ir rašto kūryba.
4. Per mintį į veiklą.

REDAGUOJAMAS ANTRASIS METRAŠTIS

Per Jaunimo Kongresą išėjęs L. S. S. 1966 metų Metraštis šį rudėnį susilauks pasekėjo. Jau šiuo metu turima nemažai medžiagos, bet jos, aišku, reikia dar žymiai daugiau. Šių metų metraščių norima duoti kuo platesnį ir pilnesnį lietuvių studentų žvilgsnį į pasaulį. Todėl labai laukiami studentų rašiniai apie savo problemas. Pereiname metraštyje nebuvo nei vieno beakademinės (fiction) gabalo: tokių šimt nepaprastai laukiam. Taip pat labai pagaiduojama studentų poezijos ir dailės darbai. Visą šią medžiagą prašome siųsti ligi birželio 30 d.

Trečioje programos dalyje girdėjome trumpą ištrauką iš Čaikovskio "Pikų Damos", kurioje piemenėlio ir piemenėlės partijas korektiškai sudainavo Viktorija ir Laima Bačiūskaitės. Fortunos šokį dailiai sušoko dešimtmetė Goutė Požarniukaitė. Programa užsibaigė kiek žiaurakai praskambėjusia Tallat — Kelpšos "Meno daina", kurią išgelbėjo tik dėmesį patraukiantys Antano Raucha šviesos efektai. Tačiau viso koncerto teigiamas įspūdis, iškovotas daugiausia "Telefono", nenubluo.

Baigiant tegalima užgirti jaunųjų dainininkų (ir mielos jų mokytojos) pasišovimą puoselėti muzikos meną gero ir skoningo mėgėjiškumo dvasioj, tuo pačiu papildant mūsų muzikinį gyvenimą tokiais išgyvenimais, kurių neteikia nei Lietuvių Operos pastatymai, nei pavienių, suaugusių solistų rečitaliai.

Mykolas Druga

M. Drugai, 6821 So. Maplewood Ave., Chicago, Ill. 60629, arba K. P. Zygiui, Robinson Hall, Graduate School of Design, Harvard University, Cambridge, Mass. 02138.

VAŽIUOJAM Į EUROPA!

Jūsų svajonės apie Europą tikiame, kad pasiekiate. Jūs galite atvykti į Europą iš Lietuvos per ŠALSS organizuojamas šėsių savaičių iškylos į Europą. Keliausite studentiškoje nuotaikoje, išvykdami iš New Yorko liepos 5 d. vakare ir sutikdami saulėtę virš Londono sekantį rytą. Po keturių dienų savaitgalio Londone, jūs dvi dienas grožėsitės kanaunų išsiuvinėtu Amsterdamu, o sekantis savaitgalis romantiškame Paryžiuje atidaro vartus į šėsių savaičių kelionę po Europą. Tuojau kreipkitės į Marytę Gailišytę, 1829 Lampton Rd., Cleveland, Ohio, telef. (216) 481-2164.

DEMESIO! DEMESIO! STUDENTŲ RINKIMAI!

Pagal statutą VI skyrių, kandidatų siūlymas į ŠALSS Garbės teisną, Kontrolės komisiją ir Centro valdybą pratešiamas dvi savaites. Šarašus prašoma kuo greičiausiai siųsti Rinkimų komisijai, c/o Rimas Gulbinas, 9977 Prospect Road, Strongsville, Ohio. RK

JAUNIMAS REGISTRUOJASI Į LITUANISTIKOS KURSUS FORDHAMO UNIVERSITETE

Šią vasarą Fordhamo universitete bus lituanistikos kursai. Suorganizuota plati lituanistikos programa. Vasaros semestras prasideda liepos pradžioje ir baigiasi rugpj. viduryje. Jau užsiregistruavo būrys studentų: R. Kildis, Worcester, Mass.; A. Razgaitis, Mayfield, Ohio; E. Kivėnaitė, Putnam, Conn.; R. Kaunas, Cicero, Ill.; A. Masevičiūtė, Quebec, Canada; V. Jurgaitytė, Putnam, Conn.; Patricija Sulaitė, Chicago, Ill.; Dennis Mažeika, N. Y.; Visvaldas Gerdvilas, N. Y. Laukiama daugiau jaunimo. Jau laikas užsiregistruoti. Smulkesnės informacijos reikalui kreiptis — Prof. A. Vasys, Lithuanian program, Fordham University, Bronx, N. Y. 10458. Tel. 9-33-22-33, Ext. 218.

TRIGUBAS SIMPOZIUMAS

Studentų ateitininkų draugovė Chicagoje rengia įdomios temos pokalbį balandžio 16 d. (sekmadienį) 2 val. 30 min. po piet Jaunimo centre, 203 kambarų. Simpoziumo tema: "Kūryba — modernaus žmogaus išskojimo išraiška". Ją literatūros, muzikos ir meno atžvilgiais aptars Kazys Bradūnas, Balys Chomskis ir Algirdas Kurauskas. Visas akademinis jaunimas ir visuomenė kviečiami ateiti.